V A T R A

FOAIE ROMANEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE
(Impresso come manoscritto)

Martie 1954 IV,3 R O M A
Nr 39 Via C.Morin, 6

B A S A R A B I A

..Neamul romănesc din Basarabia împărtăşeşte soarta întregului popor romănesc,luând parte la formarea individualităţii lui etnice şi la apărarea fiinţei lui naţionale.În lunga ei istorie,Basarabia,ca şi celelalte regiuni locuite de Români,n'a avut şi nu putea să aibă nici un fel de contact politic cu formaţiunile de stat rusesc,care,despărţite de romănime prin statul polon şi prin regiunile de Tătari ale Ociacovului de sub stăpânire turcă,se găseau la o mare depărtare de grosul poporului romănesc.

În secolul al XVII-lea Rusia moscovită prin corupţie şi trădare pune mâna pe Ucraina,tinzând prin aceasta să ajungă la Marea Neagră.Petru cel Mare ajunge până la Marea de Azov,iar urmaşii lui din secolul al XVIII-lea cuceresc litoralul Mării Negre,apropiindu-se tot mai mult de ţările romănesti, până când,la 1792,Ruşii devin vecinii noştri,hotarul între ei şi noi stabilindu-se la Nistru. În anul 1812,profitând de învălmăşeala din Europa şi slăbiciunea Turciei, sub protectoratul căreia se găsea Moldova,Ruşii anexează partea de răsărit a Moldovei,cu toate că Turcia prin tratate era obligată să păstreze integritatea teritoriului principatului Moldovei.Această anexare a Basarabiei,la care niciodată n'a consimţit poporul romănesc din Basarabia şi din alte părţi,a luat forma celui mai autentic şi mai barbar sclavaj din vremurile noi.

..Astăzi,prin mijloace necunoscute în istorie,folosindu-se de forţa ei numerică şi de situaţia turbure din Europa,încercând să falsifice datele istorice şi statistice,Rusia sovietică invadează din nou această provincie.Şi populaţia acestei provincii şi cea romănească şi cea minoritară,Germanii, Bulgarii şi chiar Rutenii şi Ruşii,refractari unui regim comunist,este lăsată pradă unei situaţii pe care nu o doreşte.Aserţiunile posturilor de radio sovietice,cum că sovieticii sunt întâmpinaţi cu flori,sunt falsificări,fiindcă în Basarabia de astăzi curg râuri de lacrimi şi de sânge,iar acei ce-i întâmpină cu flori n'au nimic comun nici cu neamul romănesc şi nici cu populaţia muncitoare de altă naţionalitate din această provincie.

..Conştiinţa mea de român basarabean nu-mi permite să concep ca o provincie care din punct de vedere şi istoric şi ca structură etnografică este romănească,să fie cedată,fără nici un gest măcar de apărare,Ruşilor,ca populaţia ei să fie lăsată pradă.Acei dintre membrii Consiliului,care susţin că această cedare va fi provizorie,se înşeală.Noi care am simţit cisma robiei ruseşti,nu putem crede că stăpânirea rusească va fi uşor de înlăturat,că dreptatea noastră va fi restabilită.Eu cred ceva mai mult.Acei care au urmărit evoluţia ideilor politice din Rusia din ultimul timp au putut observa că în viaţa Ruşilor sovietici s'a produs un reviriment.Dela internaţionalismul bolşevic,ei au revenit la naţionalismul cel mai autentic al Rusiei ţariste.Respectul drepturilor altor popoare este o ficţiune.Aceeaşi recrudescenţă s'a petrecut şi în altă ordine de gândire a Ruşilor.Dela principiul de libertate,de autodeterminare a neamurilor,de care au făcut atâta paradă comuniştii,la ei reînvie ideea veche imperialistă într'o formă cu mult mai pronunţată decât acea de sub regimul ţarist.Politica agresivă faţă de Polonia,Finlanda şi Ţările Baltice este o mărturie.Şi cu reînvierea imperialismului a renăscut şi visul de cucerire a Constantinopolului,precum şi ideea panslavistă,idei alimentate de o întreagă literatură în decursul unui şir de veacuri.Ei nu se vor mulţumi numai cu Basarabia,care nu este pentru ei decât un punct de trecere spre Peninsula Balcanică.

..Dacă mai există dreptate pe acest pământ,dacă principiile umane mai au vreun rost în lume,dacă drepturile popoarelor,sfinte chiar în timpurile întunecate ale istoriei,mai au vreo valoare,noi parlamentarii şi fruntaşii vieţii publice şi culturale din Basarabia,Români şi minoritari,în numele poporului din provincia dintre Prut şi Nistru,astăzi redus la tăcere,apelăm la lumea civilizată şi atragem atenţia asupra dramei sfâşietoare prin care trece populaţia Basarabiei: în acelaş timp ridicăm glasul nostru de protest riguros în contra încălcării nelegiuite a celor mai sfinte drepturi ale noastre istorice,etnice şi umane.

Ştefan Ciobanu
Iunie 1940

MITROPOLITUL VENIAMIN ŞI SEMINARUL DELA SOCOLA. Mitropolitul Veniamin crescuse cu a sa cheltuială doi fii de preot şi-i trimisese la învăţătură înaltă prin ţări streine,apoi le dete slujbe mari şi cinste în Moldova.Dar boierii cei mari se uitau urît la Veniamin,căci obiceiul pe atunci era ca boierii singuri să aibă dreptul la învăţătură şi la slujbe. Supăraţi,se duseră într'o zi boierii la mitropolit şi-i ziseră:

- Aţi uitat poate,Prea Sfinte Părinte,că sunteţi vlăstar al vestitei familii boiereşti,Baldur,care a dat atâţia viteji şi oameni vestiţi Moldovei!

- N'am uitat,zise mitropolitul.Şi mi-aduc aminte cu drag de toţi oamenii vrednici,care au apărat cu vitejie bietul pământ al Moldovei.Tocmai de aceea mi-e milă de toţi răzeşii şi mazilii,şi mi se rupe inima de mulţimea ţăranilor,pentrucă prin vinele lor curge sânge curat moldovean.

Boierii stăteau ca pe spini şi abia se puteau stăpâni de mânie.

- Cu toate acestea,Prea Sfinţite Părinte,sunteţi boier ca şi noi şi aveţi datoria ca să sprijiniţi clasa noastră şi să nu întindeţi mână de ajutor mojicilor ca să se urce pe umerii noştri şi să se ridice pe ruinile fiilor noştri.Numai boierii au ţinut Moldova,boierii,al căror cap şi părinte sunteţi Prea Sfinţia Voastră.

- Să mă iertaţi.Eu nu sunt cap şi părinte numai al boierilor,ci şi al bisericii şi al neamului.Chemarea mea e să ajut pe toţi deopotrivă,şi mai ales pe cei săraci,pe văduve şi pe orfani.E o nebunie să mai credem că noi,boierii,suntem aleşii lui Dumnezeu.Aleşi sunt toţi,care au minte şi inimă,toţi care pot să se ridice prin învăţătură şi bună purtare.Şi la urmă,boierilor, îmi scoateţi ochii că eu întind mână de ajutor ţăranilor,ca să se ridice pe umerii voştri? Care sunt,rogu-vă,aceia pe care i-am ridicat?

Boierii,cu gura pe jumătate: Cei doi fii ai protopopului!

Veniamin stete pe loc,uitându-se cu milă la boieri:

- Aceia? Apoi,eu i-am ridicat? I-am luat eu proşti din sat,aşa cum i-am găsit,şi i-am trântit în slujbe mari,după obiceiul cum se ia un fiu de boier şi se ridică tocmai acolo? Pe aceştia doi i-au ridicat învăţătura lor,mintea şi vrednicia lor.

- E adevărat,dar aţi făcut o nedreptate.

- Cui? Ţării? Lui Dumnezeu? Ori vouă? Cine vă opreşte să nu vă daţi şi voi fiii la învăţătură?

- Nu nouă,ci celorlalţi fii de popă.Că de ce,Prea Sfinţite Stăpâne,ajutaţi numai pe unii? Decât să răsvrătiţi gândurile tuturor preoţilor,mai bine să nu fi ajutat nici pe aceşti doi.

Mitropolitul se opri din umblet,se uită lung la boieri,îşi duse mâna la frunte şi îi dete prin cap un gând,pe care nu-l avusese până atunci.

- Aveţi cuvânt,boieri,zise el încet şi gânditor.

Iar boierilor le râdea inima,că au biruit pe mitropolit şi că i-au abătut gândul de a se gândi la mojici.

- Da,zise Veniamin.Şi am să-mi îndreptez greşala cu cei doi fii de preoţi. Am să deschid un seminar pentru creşterea tuturor fiilor de popă,ca să nu vă mai plângeţi că numai pe doi îi îndemn la carte.

Boierii rămaseră ca trăsniţi.Ce au ţintit ei cu vorba şi unde au ieşit lucrurile!

(Din volumul: Coşbuc povestind copiilor)

JALE BASARABEANĂ

Românie,Românie,
Ce-ai lăsat Rusii să vie,
Să ne ducă'n pribegie?
Că vin nesfârşită brumă
Şi norocul nil zugrumă
Zugruma-l-ar foc şi ciumă..

Stema scumpă de domnie
E şi ea în pribegie.
Ţara-i jale şi urgie..
Lanţul glezne-le ne strânge,
Plânge tot Românul plânge,
Nistrul duce numai sânge..

Pârcălabii şi hatmanii,
Trec prin noapte,umbre stranii,
Că i-au tulburat duşmanii..

Şi în goana lor nebună
Se înalţă'n scări şi sună,
Jalea grea din corn de lună..

Scoală-ţi,Ţară,voevozii,
Că păgânii-s mulţi ca bozii
Şi ne latră ca zăvozii..

Cheamă-ţi,codrule,voinicii
Că ne'neacă veneticii,
Căpcăunii,bolşevicii..
Tu,Hotin,străbun Hotin,
Eşti azi singur şi străin,
Şi păgânii vin şi vin..

Voi stejari dela Tigheci,
Daţi alarma pe poteci,
Că ne prăpădim de veci..
Nistrule să te ridici,
Crăişor peste voinici
Să-ţi sfarmăm pe venetici..
Furtunos să ieşi din maluri,
Peste şesuri,peste dealuri,
Şi să-i înecăm sub valuri..

Să le dăm pământ sub glie,
Tuturor ce-or să mai vie.
Românie,Românie..

Vasile Posteucă

(Din calendarul ziarului America)

MOLIMA INFAILIBILITĂŢII

Am auzit că pe pereţii cluburilor democraţiei creştine italiene s'ar fi găsind afişate nişte înţelepte cugetări ale lui Don Sturzo, fondator, în 1919, al partidului popular italian, premergătorul principalului partid politic de astăzi al Italiei; în acele cuvinte, membrii partidului ar fi fiind îndemnaţi să considere acţiunile lor bune ca patrimoniu al Naţiunii, iar pe cele rele să le păstreze în dăsaga respectivului patrimoniu personal.

Inţeleptul punct de vedere, împărtăşit de VATRA întru totul, e cam dificil de respectat în viaţa de toate zilele. Oamenii năzuesc, dimpotrivă, să-şi acopere propriile păcate cu prestigiul instituţiei din care fac parte. Se cunoaşte anecdota cu bucătarul popotei, care, prins cu straiele cam răvăşite în odaia unei neveste, şi ciomăgit în lege de respectivul soţ, s'a pus să urle că acesta xxxxxxx a insultat.. armata!

Intr'o asemenea poziţie delicată, un preot n'ar ezita să strige c'ai ciomăgit Biserica, un membru al familiei domnitoare că eşti antimonarhic, un evreu că eşti antisemit, etc. Cel mai recent exemplu ni-l dă d-l Sima, care, prins exact în jenanta situaţie a bucătarului -şi chiar fără să mai fi fost scuturat, căci avusese grijă între timp să pună între sine şi păgubaş imensitatea oceanului- s'a apucat să se vaite că în preţioasa sa persoană e lovită Mişcarea Legionară, coloana vertebrală a Neamului, creştetul Legiunii, şi alte sminteli ieşite dintr'o imaginaţie excesiv de încinsă.

* * *

I. O distinsă doamnă din Paris ne scrie: "Imi arăt nemulţumirea de a vedea continuu atacată regalitatea.. Nu VATRA este indicată să judece pe regele Mihai, şi nici corespondentul de la IL MESSAGGERO, ziar eminamente mason, la fel ca LE MONDE, scris aproape în întregime de jidani. Nu am niciun cuvânt de laudă pentru antidinasticismul Dv".

Incepând cu chestiunea de principiu, noi credem că într'un regim de libertate oricine poate avea şi exprima o părere despre persoanele şi instituţiile care-l guvernează. Câtă vreme această părere rămâne izolată, sau în minoritate, cetăţeanul respectiv e ţinut să se supună vederilor celor mulţi, sau se expatriază. Când majoritatea locuitorilor unei ţări ajunge la concluzia că o instituţie nu-i mai serveşte, nimic n'o împiedică să o înlăture. Căci ceeace interesează este nu instituţia în sine şi pentru sine, ci, ca în cazul nostru, comunitatea naţională. Binele ei este prima preocupare a cetăţenilor; instituţiile se creiază sau dispar numai în funcţie de viaţa ei.

Am ţinut să înfăţişăm aceste lucruri simple, împinşi de afirmaţia că "nu Vatra este indicată să judece". Ori, părerea majorităţii nu este altceva decât suma părerilor individuale. Vatra deci poate avea o părere, poate "judeca"; opinia ei însă rămâne simplă opinie, fără nicio aplicare, câtă vreme nu şi-o însuşeşte majoritatea celor interesaţi.

Trecând acum la cazul dat, pare că d-na face o confuzie între persoană şi instituţie. Niciodată n'a fost atacată Monarhia în coloanele Vetrei. A fost vorba numai -relativ rar- de faptele ultimului titular al Coroanei române.

Credem că orice membru al familiei noastre naţionale are dreptul să observe comportamentul conducătorilor ţării la a cărei susţinere pune sânge şi muncă. Presupunem, natural, o naţiune de oameni liberi. Popoarele n'au fost desigur create numai pentru a da cuiva prilej să se răsfeţe cu coroană. Finalitatea existenţei lor e mult prea sus pentru a seputea resemna la rolul unei turme bune doar de muls şi de tuns. Un cârmuitor se presupune a fi spuma potenţialului Naţiunii conduse; el trebue să interpreteze exact voinţa şi aspiraţiile celor ce l-au pus sau peste cari s'a pus şef. Cât despre năsărâmbele ce poate face, mai dureroasă decât divulgarea este existenţa lor.

Trista copilărie a marelui voevod de Alba Iulia îl lipsise de inima poporului, gata, în urma multiseculareior sale dureri, a compătimi orice nefericire. Eram în drept să credem că atâta suferinţă nu putea decât să-l călească, să-i învârtoşeze caracterul, dând ţării în sfârşit un cap echilibrat. Deziluziile au venit însă potop. Primul duş rece l-am avut când cu împuşcarea lui Antonescu. Primul, căci pe-atunci nu ştiam unele lucruri mai vechi, de culise, astăzi cunoscute. Mareşalul purtase răsboiul de desrobire a Basarabiei şi Bucovinei, şi reînălţase în Transnistria, după un sfert de veac de oprimare sângeroasă, crucea mântuitoare. Fusese, sau nu, regele Mihai de acord cu ducerea răsboiului? La trecerea Prutului avea 20 de ani, nu mai era copil; putea deci să-şi arate bărbăteşte, pe proprie răspundere şi risc, eventualul dezacord. Departe de aceasta, el scria lui Antonescu la 22 Iunie 1941: "In clipa când trupele noastre trec Prutul şi codrii Bucovinei, pentru a reîntregi sfânta ţară a Moldovei lui Ştefan cel Mare, gândul meu se îndreaptă către Domnia Voastră, Domnule General, şi către ostaşii ţării. Vă sunt recunoscător, Domnule

General,pentrucă numai prin munca şi stăruinţa Domniei Voastre neamul întreg şi cu mine trăim bucuria zilelor de glorie străbună,iar ostaşilor noştri bravi le urez sănătate şi putere ca să statornicească pentru vecie dreptele granite ale neamului". La care Antonescu răspundea: "Mulţumesc respectuos Majestăţii Voastre pentru cuvintele de îmbărbătare şi de apreciere cu care aţi cinstit armata şi pe mine.Fiţi sigur,Majestate,de devotamentul nostru. Pentru Ţară şi pentru Majestatea Voastră ne batem.Pentru Ţară şi pentru Majestatea Voastră trebue să învingem".

In urmă,regele Mihai vizita frontul din Răsărit,şi accepta dela Hitler "Crucea de Fier",- conferită desigur pentru gravele riscuri înfruntate cu acest prilej..

Dar războiul s'a terminat cum s'a terminat,iar mareşalul a fost condamnat la moarte.Pentru rege se prezenta una din marile ocazii de a-şi dovedi regalitatea fibrei.Rezultatul a fost lamentabil: capul Statului Român a refuzat să graţieze pe conducătorul cu care fusese de acord în ducerea războiului de liberare a Basarabiei şi Bucovinei,- lăsând să fie măcelărit de o ceată de derbedei.Evident că,uzând de prerogativele regale,risca enorm; dar tocmai aici se vedea oţelul omului,iar înălţimea ţinutei l-ar fi lipit şi mai strâns de inimile româneşti,ridicând incalculabil,în acelaş timp,prestigiul Ţării şi Dinastiei în străinătate.Aşa,s'a întâmplat monstruozitatea ca purtătorul tricolorului şi gloriei române în lume să fie asasinat cu girul Suveranului României!..

Păcatul acesta fusese precedat de altele la fel de uluitoare,dacă nu mai rău.Nu ne vom opri la condiţiile în care s'a produs vânzarea dela 23 August, destul de cunoscute.Presa din exil a afirmat că'n timp ce Ostaşii Ţării mureau cu faţa la Răsărit,tari pe încurajările regale,Regele Ţării adăpostea la Palat pe dezertorul Bodnăraş,omul duşmanului; pân'acum,faptul n'a fost desminţit.Nu s'a desminţit nici monstruozitatea actului prin care capul Statului preda în mâna inamicului pe comandantul pe teren al oştirii româneşti, de el însuş arestat chiar în Palat.Regimentele din Moldova şi Basarabia s'au lăsat dezarmate din ordinul lui Vodă şi trimise la muncă silnică în Rusia, de unde nu s'au mai întors; alte sute de mii de ostaşi români s'au prăpădit pe frontul occidental spre a înlesni,din ordin tot regal,pătrunderea bolşevismului în inima Europei,- în timp ce Suveranul se lăsa decorat de Stalin!

Ne amintim cu toţii de furia ce ne prindea când auzeam,în clasele primare,cum Sigismund Bathory îşi serba cu mare alai nunta,în timp ce hoardele turceşti invadau Ţara Românească. In faţa celei mai înfiorătoare tragedii a neamului peste care domnea,regele Mihai a crezut că cel mai nemerit lucru e să se căpătuiască.Treaba,de ordin strict privat la orice muritor,la un cap încoronat se prezintă mai altfel.Intre timp,bolşevicii îl storseseră ca pe o lămâie,acoperind cu prestigiul Coroanei toate fărădelegile necesare unei mai trainice înscăunări a propriului regim; niciuna din ele nu fusese obstacolată de vreun protest regal - nici chiar procesul lui Maniu.De-acum,prezenţa regelui începea să fie de prisos.El este lăsat să plece liniştit,suspect de liniştit,cărând cu sine tot ce-a vrut,după ce semnase o foarte clară declaraţie de abdicare. Ajuns aici,el se însoară îndată şi se pune pe gospodărie serioasă în Marea Britanie.

De ce-a părăsit România? Se simţea bine,acolo,numai pe tron? Ce-ar fi fost dacă,în loc să plece în străinătate,pleca în munţi? Doară era vorba de ţara"lui",ţara peste care vrea să domnească! Putem măcar să ne închipuim ce decisiv semnal de trezire ar fi constituit,pentru conştiinţa amorţită a Occidentului,prezenţa în munţi a unui rege tânăr,venit să-şi apere cu arma'n mână ţara? Putem să ne imaginăm electrizarea ce-ar fi fost,nu numai pentru România,dar pentru toate noroadele robite,dela Elba la Vladivostock? Un asemenea gest,de Făt-Frumos,ar fi decis mersul Istoriei! Prin luptă dârză,Mihai ar fi putut să-şi elibereze ţara,sau să cadă; moaştele sale întăreau însă pe veacuri Dinastia.Nu găsim decât foarte normal ca primul cetăţean şi servitor al ţării să fie şi primul căzut în apărarea ei.Când şi-a văzut vatra cotropită,Decebal nu şi-a'ncărcat căruţa cu harabale,să plece la viaţă tihnită,ci a rămas între ai săi la greu,aşa cum îi plăcuse să stea când îl îmbiau cu fasturile Tronului; de aceea a rămas uriaş în amintirea Românilor.

Dar se va spune,poate,că regele e mai folositor aici decât acolo.Din păcate,dacă avantajele rămânerii în ţară erau de proporţia celor pomenite,- efectele prezenţei regelui aici nu se pot vedea,după mai bine de 5 ani,nici cu cel mai straşnic microscop.Vorbim de efectele bune,natural.In schimb,revistele ilustrate străine prezintă pe"regele Românilor" la o fermă'nchiriată în Anglia,înconjurat de orătănii de toată mâna,admirând pierdut un dovleac de toată frumuseţea. Ori,Mihai Viteazul,când a fost constrâns să-şi lase ţara,n'a venit la Praga să facă crescătorie de găini,ci s'a ţinut de capul Împăratului până i-a dat oştire să se întoarcă în Ardeal.Cine-şi poate închi-

pui pe Ioan Vodă cel Cumplit,~~ma~~ pe Mircea sau pe Ştefan,abandonându-şi mândreţe de grădină sub ocupaţie păgână şi plecând,cu coada'ntre picioare,să facă bostănării prin alte ţări?..

Se mai întâmplă apoi că,exact în momentul când alţi copii ai ţării cădeau fulgeraţi de plumbul inamic,iar biata populaţie din jug nu mai are nici forţa de a geme,- primul ministru al ţării ce-a dat găzduire regelui să se declare fără'nconjur autor direct al nenorocirii României.Carol I,acel Suveran de înaltă ţinută,ar fi părăsit"perfidul Albion"cu prima navă.Regele Mihai,departe de acest soi de gesturi anacronice,continuă să-şi vadă liniştit de gâşte şi harbuji.

Am ales câteva"instantanee" din grămadă,menite să ajute la conturarea reală a construcţiei interioare a regelui Mihai.Noi le povestim,el le-a făcut: cine este antidinastic dintre noi?

Acesta este omul ce-ar trebui să slujească de far destinelor unui popor de 2o de milioane,călit în veacuri şi veacuri de invazii barbare; neamului lui Eminescu,lui Alexandru Cuza,Ecaterinei Toderoiu,neamului lui Horia şi Avram Iancu,al lui Moţa,neamului dârjilor apărători de astăzi ai Carpaţilor!

Când ţara strămoşilor noştri va ieşi iar la lumina soarelui de sub valul de sânge ce-a inundat-o astăzi,regele Mihai se va prezenta şi dânsul cu cohorta de curtezani,la Palatul din Calea Victoriei,să pună nόtă la purtare umbrelor ce vor mai fi rămas. Şi cum va cârmui? Care-i sunt posibilităţile personale în acest domeniu? Un punct de orientare fără greş îl avem deja în conduita sa politică de azi: în mai bine de 5 ani -timp foarte preţios pentru fixarea jaloanelor de luptă şi potenţarea aspiraţiilor româneşti pentru când ţara va fi liberă- el nici n'a căutat măcar să realizeze un front comun al refugiaţilor români; s'a mulţumit doar să numească un aşa zis"comitet naţional",în fruntea căruia a pus,cu totala dispreţuire a exilaţilor,cea mai destestată figură cu putinţă.E un indiciu limpede al felului său de a vedea. Acesta fiindu-i procedeul,suntem în drept să credem că la fel ar face şi'n cazul când s'ar întâmpla să aibă iar sceptrul în mână,de vreme ce pentru el Românii sunt gloate de ne luat în seamă.

Principala condiţie de rodnică colaborare între Ţară şi Monarh este aceea realizată pe vremea lui Matei Basarab,când"Ţara iubea **pre** Domn şi Domnul pre Ţară",cum spune cronica.Neamul românesc are imense posibilităţi de afirmare; ar fi criminal să fie ţinute în loc numai din duioşia de-a face pe placul unuia sau altuia ce-ar ţine să aibă coroană pe cap. Doamna din Paris vorbeşte de MESSAGGERO şi LE MONDE,conduse de"masoni"şi"jidani",dar n'a observat că cel mai serios sprijin al cauzei mihăiste îl constituie,chiar acolo în Franţa,o foaie scoasă de greci şi de evrei.Elocvent,nu?..

Fostul Suveran are şi ceva susţinători mai acătării: din speranţa de a-şi satisface vreodată interesele,sau din obişnuinţa de-a striga"Trăiască regele!",cultivată la noi cândva cu aceeaşi străşnicie cu care se cultivă azi cultul Uniunii Sovietelor.Entuziasmul lor e însă căldicel.Iată,acum 3 ani ieşea la Bonn"Hitlers Tischgespräche",carte în care autorul,H.Picker,redă la pagina 51 o reflexie a dictatorului german: "26 Februarie 1942.România! Dacă astăzi unui Antonescu i se întâmplă ceva,cine vine apoi? Mă apucă groaza când mă gândesc la asta.Regele este doar o cârtiţă murdară.Flăcăuanul odată nu ajută mamei sale să se coboare din maşină: se teme să nu-şi piardă demnitatea regească.M'a privit cu totul mirat când am pus la dreapta pe maică-sa şi nu pe el.Desigur,protocolul cere altceva..".Iar la pagina 222: "31 Martie 1942. La gândeşte-te ce-ar fi regele Mihai al României fără importantul mareşal Antonescu! Tânărul este doar trăznit de prost("blitzdumm")şi fără margini răsfăţat,mai ales că tatăl său,în anii cei mai de seamă ai desvoltării,l-a lăsat pe seama femeilor".- Aceste grave aprecieri au rămas până astăzi fără răspuns; niciunul dintre străşnicii adulatori ai regelui Mihai n'a găsit cu cale până azi,în 3 ani de zile,să restabilească luminosul profil al fostului Suveran,- ceeace denotă fie identitate de păreri cu Hitler, fie lipsă de entuziasm faţă de persoana adulatului.Oricum,limpede e că dragostea lor de viitorul poporului român nu trece dincolo de posibilităţile,intelectuale şi morale,ale regelui Mihai.Ci noi,dacă numai de-această perspectivă ar fi vorba,mai degrabă am repeta cu marele Hasdeu: "Decât cu Domn de ocară,/Sau boeri mişei şi hoţi,/Mai bine la dracul toţi!"-

* * *

<u>II.</u> "Altă durere a mea -continuă scrisoarea- este atitudinea ostilă faţă de catolicii români.. Dacă nu sunteţi mulţumiţi cu atâta cât pot da catolicii români,faceţi Dv comitete ortodoxe şi ajutaţi-vă mai bine; noi suntem şi puţini şi săraci,dar toţi muncim să ne câştigăm o pâine,pe care o împărţim

bucuros cu Dv ortodocşii.Mgr.Cosma a fost în Olanda pentru a cerşi la catolicii olandezi milă,ca să vă poată ajuta pe Dv. Este mai mult decât regretabilă această ostilitate a Dv faţă de noi catolicii,când noi am făcut tot ce ne-a stat în putinţă să ajutăm tot ce este Român şi Creştin,indiferent dacă este ortodox sau catolic".

In vremea când ne-a trimis scrisoarea,d-na citea Vatra numai ocazional, căci pe-atunci nu-i cunoşteam adresa.Se vede că i-au scăpat tocmai numerele cu scrisorile refugiaţilor,în care arătau cum sunt trataţi.Şi se mai vede că informaţiile despre buna purtare a părintelui Cosma le-a cules.. chiar de la sfinţia sa,în drum spre Olanda. E lăudabil că cei ce-au pus umărul au înteles"să ajute tot ce e Român şi Creştin,indiferent dacă e ortodox sau catolic". Intenţia a fost la înălţimea vremurilor grele şi le face cinste,dar la executarea ei pe teren au prezidat,din păcate,cu totul alte"principii".Nu revenim cu amănunte pe care cititorii permanenţi ai Vetrei,caşi toţi refugiaţii români trecuţi prin Italia,le ştiu deja.

Deasemeni un prieten din Germania ne reproşează purtarea faţă de catolici,cari,acolo,s'ar fi comportat exemplar; dispuşi să credem ce spune dânsul,de la faţa locului,e just,socotim,să cerem ca şi d-sa să creadă ce spunem noi de aici,unde suntem mai în măsură să cunoaştem situaţia.

Cerând egalitate de încredere,noi am fi de fapt în pagubă.Căci în Buletinul Asociaţiei Românilor din Nord-Vestul Germaniei,ai cărui redactori sunt şi ei în gradul de a cunoaşte situaţia locală,citim la pagina 14 nişte afirmaţii menite să arunce o umbră asupra îngereştei comportări a protejaţilor prietenului nostru: astfel,părintele Müller,ajuns rector al misiunii catolice române,constată"că în cadrul unui anumit sistem practicat dela începutul anului 1950 nu s'a ajuns la rezultatele dorite"; "cu toată această dureroasă stare",sfinţia sa întocmeşte totuş un plan de activitate,deşi"îşi dă seama că după atâtea greutăţi şi decepţii,care de ani de zile chinuesc, refugiaţii privesc cu oaresicare rezervă şi neîncredere proecte"noi"şi orice program de "susţinere şi ajutorare".-

Aceste constatări ale părintelui Müller pun la grea încercare certificatul de bună purtare dat de prietenul nostru din Germania.

Pornind dela o inocentă observaţie a noastră,că la pomul de Crăciun din Roma unele feţe,şi bisericeşti,s'au prea întrecut în temenelele faţă de monseniorul Kirk,monseniorul Tăutu ne acuză şi dânsul,natural,de.. anticatolicism.

Intr'o scrisoare -în care ne invită să avem"în sfârşit bunul simţ" de a nu-i mai trimite Vatra,uitând că bunul nostru simţ era doar consecinţa bunului simţ al sfinţiei sale de a-şi fi plătit regulat abonamentul- mons.Tăutu spune: "Numai veninului defăimător şi atitudinei anticatolice se poate atribui şi cea ce spui că la Roma nu există un Comitet de asistenţă românesc.De ce nu e românesc,fiindcă nu e ortodox?" Ci noi i-am putea întoarce întrebarea: de ce e românesc? fiindcă e catolic? E bine să clarificăm această chestiune. La Roma există o Comisie Pontificală de Asistenţă; cu refugiaţii,ea lucrează prin delegaţi ai fiecărei naţionalităţi.Delegatul pentru Români al Comisiei Pontificale de Asistenţă e monseniorul Cosma.Acesta e titlul său şi nu altul: delegat al Comisiei Pontificale.Nu credem deloc că poate servi Vaticanul cine-i atribuie măcar intenţia de-a se amesteca în organizarea internă a grupurilor de refugiaţi.Când dară părintele Cosma afirmă că este preşedintele Comitetului Român de asistenţă,comite o incorectitudine,în flagrant contrast cu modestia aşa de lăudată în Evanghelii.Abuzează de faptul că în Italia Românii nu's organizaţi,şi-şi dă un titlu ce nu-i aparţine,fără măcar să se sinchisească de ridicolul"comitetului".. de o persoană. Aşa fiind,sfinţia sa face cum îl taie capul,fără să fi crezut vreodată necesar a da seama refugiaţilor de cum administrează bunurile ce i s'au încredinţat.

Şi nici nu e ţinut s'o facă,căci nu refugiaţii l-au ales; seama va fi dându-o poate doar Comisiei Pontificale,care evident că n'are cum cunoaşte frământările dintre Români,cu posibilele resentimente şi răzbunări.In această situaţie,toate abuzurile's cu putinţă.Şi dacă abuzuri n'ar fi,lipsa putinţei de control face posibil orice svon.Din păcate,deficienţe au fost cu duiumul; şi nu numai în distribuirea"după faţa omului" a unor ajutoare pe care mons.Cosma nu le scotea din buzunarul său,ci mai ales în modul de comportare,lipsit de omenie,faţă de refugiaţi. Am crezut şi n'am crezut povestea băjenarului ce-a trebuit s'asculte o oră în picioare,scuturat de frigurile foamei,o splendidă predică despre primatul papal înainte de a primi exact banii pentru un kg de pâine. Şi'n timp ce unii se interesează prin telefon de ziua când să-şi trimită servitoarea să ridice pachetele,pe care le primesc şi refugiaţi cu mai multe lefuri în casă,noi cunoaştem oameni,Români get-beget,cari,aici la Roma,nu în vreun fund necunoscut de ţară,crapă literalmente de foame,neprimind de ani de zile nici cel mai mic semn de solidaritate

dela importanta Comisie Pontificală,reprezentată prin monseniorul Cosma.
Şi-ar fi să credem că nu ortodoxia lor e de vină,de vreme ce sfinţia sa s'a îngrijit să primească substanţiale ajutoare până şi evrei născuţi cândva în România. Când prin urmare doamna din Paris se arată convinsă de a ajuta pe ortodocşi,e lesne de înţeles ce fel de sentimente încearcă aceştia cari,dintr'un comprensibil sentiment de demnitate personală,nici măcar nu se pot plânge. Svonul parţialităţii a trecut de altfel hotarele Italiei,precum deducem din ziarul AMERICA,(17 Dec.1953,p.1),unde citim că monseniorul Kirk"îngrijeşte,ca şef al Misiunii Catolice Române din Europa,de starea materială şi spirituală a 90 de preoţi,200 de călugăriţe şi câtorva mii de catolici români exilaţi şi împrăştiaţi pe tot cuprinsul Europei".Clar,nu?..

Incolo,pentru amatorii de stil duhovnicesc,mai reproducem câteva din perlele monseniorului Tăutu: "Văd că nu te poţi purga de loc de doza de venin de care eşti intoxicat.. Reporterul Vetrei trebue că a fost beat sau miop.. Tendinţa de a defăima mereu tot ce e catolic şi unit.. Maculatură imundă şi rău mirositoare.. bună pentru aceia cari au nasul şi stomacul recerut pentru a o putea mirosi şi digera". Concluzia e una singură: că irascibilităţii anumitor firi nici sfântul har nu-i poate veni de hac!

* * *

III. Să nu se creadă însă că stăm mai bine cu sectorul ortodox.Un cititor din Franţa,care a prins gustul corespondenţei cu Vatra,ne reproşează,în termeni ce uneori fac concurenţă celor obişnuiţi de părintele Tăutu,atitudinea din articolul,publicat în nr pe Noembrie trecut,cu privire la P.S.Trifa:

1. D-sa ne acuză că găsim în tânărul episcop tot răul,"când moravurile americane îşi au specificul lor,departe de a avea o afinitate cu cele ale noastre".- Evident,dar un misionar,spre deosebire de un funcţionar,nu administrează pur şi simplu o situaţie dată,ci luptă s'a transforme când nu-i linia justă; dacă se complace în ea,prezenţa lui acolo e nu numai inutilă,ci chiar dăunătoare,căci,acoperind cu girul harului imaculat o stare de decădere,dezorientează şi puţinii idealişti în discernerea dintre bine şi rău.Un preot îşi serveşte turma îndrumând-o nu după poftele ei,ci după legile lui Dumnezeu; în caz de conflict între voia divină şi cea umană,pentru el trebue să prevaleze prima,căci el pe aceea o reprezintă,pe aceea s'a legat s'o slujească.Altfel,Dumnezeu s'ar afla acolo fără reprezentant,comunitatea rămânând total în voia celui viclean..

2. Prietenul nostru mai vorbeşte de invidia unor cinstite feţe bisericeşti,care ar fi inspirat articolul refugiaţilor din Statele Unite,şi ne întreabă plin de durere: "de ce să lovim în cineva care urcă?"

Nu credem că observaţiile în jurul unei activităţi se pot numi"lovituri". Şi noi primim o sumă de critici,care,indiferent dacă ne plac sau nu,ne sunt mereu folositoare.Dar problema are aici alt aspect.Cineva îşi poate face o carieră destul de strălucită,care să-l privească numai pe el; sau se poate ridica în poziţii de interes obştesc.Pe noi numai latura două ne interesează. Dacă d-l Trifa câştiga la cursele de cai,sau făcea o negustorie care să-l umple de dolari,ne-am fi bucurat de succesul unui compatriot,dar nu ne sinchiseam; dânsul a vrut însă s'ajungă şeful spiritual al Românilor liberi.Şi atunci treaba ne priveşte pe toţi.E firesc să ne întrebăm dacă"urcuşul" are în vedere numai procopseala personală,sau e vorba de un urcuş colectiv,pe dâra de lumină emanată de noul uns. Postul de episcop al Românilor americani ar fi putut căpăta o covârşitoare importanţă în vremile de astăzi,devenind centrul de raliere al întregei românimi libere; era un post de luptă,smerenie,jertfă şi viaţă aspră,nu de potolire a vanităţii şi nelipsire dela praznicele"ca la mama acasă",cu sarmale şi cârnaţi,- cum se poate oricine convinge citind SOLIA,organul oficial al episcopiei din care ar trebui să ţâşnească spiritualitatea ortodoxiei româneşti; în zilele acestea crâncene,când refugiaţii îşi pun capăt zilelor de boli,mizerie şi părăsire,foaia de la Cleveland nu mai pridideşte cu cerşitul pentru înzestrarea cât mai grabnică şi convenabilă a P.S.Trifa,de parc'ar fi fată de măritat şi nu reprezentantul Săracului din Nazaret,sau discipol al Celui ce-a predicat elitelor naţionale sărăcia de bună voie! Noi am fost sceptici dela început; consimţirea sa de a fi ales într'un templu masonic,şi declaraţia-i cu privire la patriotismul dela 20 de ani,puteau desvălui oricui natura-i arivistă; iată acum că până şi cei ce ne reproşau scepticismul,refugiaţi ce au luptat din răsputeri să vadă pe Trifa episcop,au ajuns să scrie cum au scris în nr pe Noembrie al Vetrei. Noi ne interesăm deci de acest"urcuş",căci nu-i vorba de o afacere privată,ci priveşte întreaga viaţă românească.Dacă autorii articolului cu pricina au fost în adevăr inspiraţi de"feţe bisericeşti",acelea n'au putut fi decât înseşi Prea Sfinţitul Trifa şi părintele Truţa,prin felul cum şi-au înţeles şi aplicat chemarea.

3. Mai citim în scrisoare că procedând aşa, facem"pe placul duşmanului". Nu credem. Pentrucă nu credem pe"duşman" chiar aşa lipsit de inteligenţă. Comunismul nu pătrunde în lume decât prin porţile pe care aceasta i le lasă deschise; el se strecoară prin golurile din conformaţia şi comportarea noastră. Dacă noi, de pildă, în câmpul social, am aplica cinstit normele la care ne-am obligat prin botez, comunism, în sensul bolşevic, nici n'ar exista. La perpetuarea unei stări bolnave numai duşmanii omenirii sunt interesaţi. Când noi ne ridicăm şi căutăm a stârpi răul, "duşmanul"n'are de ce se bucura. Cum n'are de ce bucura păduchele când îţi speli rufele. Dimpotrivă!

4. In sfârşit, îndemnându-ne, în altă ordine de idei, să nu ne facem din "oameni compromişi odată", din"stelele legionare ce au susţinut cu toată tăria lor pe impostor", un"idol", - cititorul nostru afirmă că Vatra"cugetă sau pretinde a merge pe linia Mişcării Legionare".- Noi pretindem pur şi simplu că ne trudim, doar, a merge pe acea linie. Cât despre"idoli", e greu de-acum, cel puţin pentru generaţia noastră, să se mai nască. Noi am luptat contra tendinţei unora de a se prezenta ca supraoameni, iar atitudinea noastră faţă de P. S. Trifa, criticată în scrisoare, a ţinut tocmai să-l înfăţişeze aşa cum este, desbrăcat de podoabele închipuirii.

Spune Prea Sfinţia Sa despre Vatra, în Solia(24 Ian. 1954, p.1), că-i"o fiţuică publicată la umbra Vaticanului, de către un om a cărui meserie în viaţă este polemica ieftină a rânzosului incapabil de ceva constructiv". Lucrul, din păcate, e adevărat; tocmai de aceea, cunoscându-şi hiba, directorul Vetrei [redacted] nu s'a îndesat la episcopate prin cele Americi. Măcar că titluri avea ceva mai multe ca P. S. Trifa. Şi poate chiar mai autentice..

* * *

Cum se vede, în afară de cei dela Vatra, pare că mulţi dintre ceilalţi sunt infailibili; prinşi cu mâţa'n sac, ei se ascund după tagma în care se găsesc. Dacă semnalăm o faptă puţin princiară a regelui Mihai, suntem antimonarhici; ne arătăm sceptici cât priveşte posibilităţile personale ale episcopului Trifa? ni se răspunde că trăim"în umbra Vaticanului"; dacă glumim pe seama unei fraze anapoda a d-lui Ispopescu, sau notăm vreo greşală în articolele monseniorului Tăutu, ori vreo atitudine a sa de neconceput la ţăranii din Sătmar, dacă afirmăm că monseniorul Cosma a fost departe de a corespunde unei misiuni cu foarte importante consecinţe pentru viitor, cum se va vedea,- suntem declaraţi anticatolici, numai pentrucă respectivii mai sunt şi catolici. Pe drept observa un colaborator al nostru că, în acest fel, şi primul ministru al Italiei, d-l Scelba, ar putea fi acuzat de anticatolicism, pe motiv că dânsul, ca ministru de Interne, a distrus pe vremuri banda lui Giuliano, în care toţi erau catolici.. Anticatolici în realitate sunt monseniorii cari, prin modul cum s'au comportat, au lăsat sute de refugiaţi români să plece din Italia cu păreri proaste de catolicism; antimonarhic e Măria Sa Mihai, care n'a catadicsit să mângâie rănile unui invalid din războiul contra bolşevismului. Am fost entuziasmaţi când principesa Ileana, în timpul războiului, şi-a transformat castelul de lângă Viena în spital pentru soldaţii români, pe care mergea să-i vadă şi să-i încurajeze; entuziasmaţi când un muncitor român refugiat la Paris ne povestea: "Scaunul pe care şazi mata, o stat şi prinţul Nicolae pe el; o vinit să mă vază, aici în mansardă, când eram bolnav; m'o întrebat cum chiamă pe tata, cum chiamă pe mama, ce-mi trebueşte.. şi mi-o adus de toate şi m'o mângâiat.. mi-o spus c'o fost prin satu nost.."; entuziasmaţi de opera părintelui Pierre la Paris, unde se trudeşte să readucă mila lui Cristos în inimi şi în case. Cu catolicismul n'avem nimic de împărţit. Confesionalismul, sau partidismul bisericesc, deloc nu ne interesează. Greşala unui om am semnalat-o numai întrucât venea în atingere cu interesele obşteşti; şi am semnalat-o ca a lui, fără să ne gândim în ce strană slujeşte. Numai un viciu de corectitudine a făcut pe cei vizaţi să"paseze"acuzarea la grup. Aşa se face că suntem acuzaţi concomitent de anticatolicism şi de antiortodoxism; aşa se face că n'am mai primit nici ÎNDREPTARUL, nici SOLIA, de când am crezut de cuviinţă să notăm fapte sau afirmaţii referitoare la apartenenţi ai respectivelor clanuri. Din fericire, "anticatolicismul"nostru a fost"observat" numai de cine a crezut că are interes să-l inventeze. Altfel, Vatra are foarte buni amici printre catolici: cutare preot trimite articole; alţii, din Europa şi de peste ocean, abonamente de susţinere; cineva a dăruit cititorilor noştri icoana Maicii Domnului pe care-o expediem cu acest număr; câţiva, editori şi autori de cărţi şi publicaţii, ne trimit scrisul lor cu cele mai măgulitoare dedicaţii. Singurul catolic, neprevăzut cu"stomacul recerut pentru a mirosi şi digera" această"maculatură imundă", care se cheamă Vatra, e preotul Tăutu; vina naturii: că l-a dotat, cum prea bine se ştie, cu o excesivă doză de sensibilitate..

Evident că faptele cuiva aruncă umbră şi asupra instituţiei din care fa-

ce parte,mai ales când aceasta îl acoperă.Noi am fost crescuţi în cultul Monarhiei şi în cultul Romei; dar la vârsta când puteam judeca singuri lucrurile,monarhul îşi tăia supuşii şi se purta cu ţara de parcă era luată în arendă; urmaşul său,ca să simplifice treaba,o vindea pur şi simplu,iar pe supuşi îi încredinţa părinteştei îngrijiri a măcelarilor din Moscova.In aceste împrejurări,care-i imbecilul să strige"trăiască regele"?

Despre cele întâmpinate,din partea fraţilor uniţi,a unora,la Roma,preferăm să nu mai vorbim.Deocamdată.Lipseşte de-acum şi spaţiul.Ne limităm numai să atragem încă odată atenţia cititorilor asupra lipsei de onestitate a persoanelor ce,bolnave de infalibilitate,nu stau pe gânduri s'arunce ponoasele propriilor isprăvi asupra corpului căruia aparţin; întocmai ca bucătarul popotei! Cei mai îndârjiţi duşmani ai catolicismului trebuesc căutaţi în însesi rândurile sale - cum cei mai harnici săpători la temelia monarhiilor sunt de căutat printre mădularele casei domnitoare.Iniţiativa căderii monarhiilor,şi decăderii Bisericii,a aparţinut totdeauna respectivilor deservenţi,nu gloatelor.Monarhilor şi preoţilor răi.Prin felul cum s'au comportat.

Alexandru Ţuluca

SOSESC de Duiliu Zamfirescu

Sosesc cocoarele sosesc
De după deal de ţintirim,
Iar anii trec,copiii cresc
Se schimbă tot ce-i omenesc
Şi noi îmbătrânim.

Mi-aduc aminte ca acum,
Când alergam cu capul gol
Prin prăfăria de pe drum
Şi când ardeam cărţile sorum
Şi şcoalei dam ocol.

Şi mai târziu,când am plecat,
Ce veselie în trăsură!..
Cum nici n'am plâns,nici m'am mirat,
Pe când plângea un biet argat
Cu'un deget dus la gură.

Şi,vreme lungă mai târziu
Când m'am întors cu dor de bine,
Nehotărît,fără să ştiu
Ce pot să fac şi ce-am să fiu
In lupta mea cu mine.

Şi'n fine astăzi,când gândesc
La ce ne este dat să fim,
Cum anii trec,copiii cresc,
Bătrânii cum se odihnesc
In deal de ţintirim.

Mă simt nepriceput şi mic
In gloata de zădărnicii,
Şi nu mai pot zice nimic,
Ci numai ochii îi ridic
Şi caut spre copii.

&&&. Printre cei câţiva prizonieri italieni,recent întorşi din Rusia,se află şi părintele ZAVATTA.Una din publicaţiile Vaticanului,L'OSSERVATORE DELLA DOMENICA(24 Ian.,p.2-3),povesteşte împrejurările plecării sale la Odesa:

"In 1940,trupele ruseşti -urmând sborul"porumbelului păcii"- invadaseră un fertil ţinut românesc;o întreagă provincie fu jefuită,incendiată,transformată într'un deşert de pământ ars.Trecu un an şi invazorul fu respins;în faţa ochilor îngroziţi ai soldaţilor români ce înaintau se arătă inumana profanare săvârşită de Stalin în cele câteva luni.. Ostaşii români trecură apoi Nistrul în urmărirea Ruşilor fugari şi ajunseră până la Odesa.

Acele pământuri ucrainene -pentru a căror independenţă se bătuse eroic armata lui Petliura 20 de ani înainte- primiră sosirea liberatorilor cu cele mai entuziaste manifestări de bucurie.Guvernul român institui un special regim de autonomie în foarte vasta şi bogata zonă: Guvernământul Transnistriei. Nicio persecuţie politică nu fu îngăduită; dimpotrivă,funcţionarii tehnici fură menţinuţi în posturile lor,şi favorizat cu toate mijloacele un frăţesc contact între Români şi Ucraineni. Rezultatul primului an de colaborare în munca agricolă şi industrială fu ilustrat apoi la Bucureşti într'o impunătoare expoziţie.Intre miile de vizitatori ai acelei mostre,deschisă în inima Capitalei române,fu şi un tânăr seminarist italian: Armando Zavatta.

Biserica Italienilor la Bucureşti era la câteva sute de metri de Expoziţie,pe acelaş Bulevard Brătianu.Şi seminaristul mergea acolo în fiecare dimineaţă să se împărtăşească.Intrarea monumentală a Expoziţiei era la colţul Bulevardului Brătianu cu Strada Batişte; pe această frumoasă stradă se găseau la nr 39,birourile Curiei catolice-române.Seminaristul din Romagna merse acolo şi putu vorbi,în italiană,cu un tânăr episcop cu barba blondă-aurie: monseniorul Aftenie(astăzi mort martir în închisoare).Episcopul acelor Italienii din Orient,cari sunt Românii,îl întări în proectul visat de el: seminaristul urma să fie hirotonit preot de rit oriental,şi să predice Evanghelia,în limba rusă,la Odesa.Aşa şi fu".-

Acolo,tânărul preot fu prins de Ruşi,la sfârşitul războiului,şi ţinut închis până acum; 7 din aceşti ani i-a petrecut în completă izolare.-

Ne face plăcere să vedem cum gazetele străine recunosc purtarea civilită a trupelor române de ocupaţie,şi legitimitatea unui război - de care anumiţi politicanţi români au crezut că trebue să se ruşineze,pretinzând chiar c'ar fi o vină pe care trebue s'o ispăşim!..

PENTRU LEGIONARI

Colaboratorul nostru Bucur Calangiu își încheia articolul din nr trecut,
"Doşarul ruşinii",cu îndemnul"Să sune goarna"! Şi goarna a sunat.Au sunat
chiar mai multe goarne.Prima,a d-lui IASINSCHI,la 10 Februarie; alta,a d-lui
GÂRNEAȚĂ,la 19. Legionarii n'au motive să fie prea încântaţi de continutul
lor,unde sunt trataţi oarecum ca niște simple obiecte,ce trec dintr'un buzu-
nar într'altul fără nicio nevoe de a mai fi consultate.Iar distinșii autori
ai celor două circulări o fac cu seninătatea omului care n'are nimic a-şi
reproşa.Nici umbră de scuză,măcar,faţă de oastea aceasta verde,ale cărei d-
zastre n'ar fi fost totuş posibile fără girul dat tocmai de dânşii cunoscu-
tului iresponsabil.

O haină nu se aruncă numai pentrucă-i murdară şi cocoloşită.Ea se poate
spăla şi călca.Dar fără această necesară operaţie nu-i convenabil să ieşi cu
ea în lume.Pe planul de care ne ocupăm,spălatul şi călcatul prestigiilor"şi-
fonate"se face prin spovedanie.Prin spovedanie publică,şi fără sgârcenie.Ea
liberează conştiinţa de coşmaruri şi redă maselor pe care vrei să le conduci
încrederea în tine,în cinstea ta.Acesta era,după părerea noastră,primul pas
de făcut pe drumul refacerii rândurilor răvăşite de uraganul smintelilor ..
simiste; acest soi de"circulară" îl aşteptam.

Cele două documente n'au fost trimise tuturor camarazilor: intenţionat
sau din lipsă de adrese.Socotind că nu mai trebue nimic făcut pe seama legio-
narilor fără ştiinţa şi consultarea lor,le reproducem noi.Scrie d-l Iasinschi
"Camarazi, După luni grele de aşteptare şi de judecare a situaţiei din
Mişcarea Legionară,am găsit de cuviinţă să-i adresez d-lui Horia Sima o scri-
soare.La 19 Ianuarie 1954 am predat-o recomandat pe adresa ce-o ştiam.În a-
cea scrisoare am expus o serie de motive şi'n concluzie i-am cerut să trag
consecinţele vinovăţiei sale; am precizat că nu-l mai recunosc şef al Mişc-
rii Legionare şi de aici înainte nu-l urmez.Acelaş lucru i-am repetat şi ver-
bal la întâlnirea ce mi-a cerut-o s'o avem în casă la mine,la 28 Ian.1954.
Din atitudinea d-sale şi din actele ulterioare a rezultat un refuz cate-
goric.Drept aceea,acţiunea mea,care s'a suprapus pe iniţiativa camarazilor
din mai multe ţări,am pornit-o în numele Mişcării Legionare.Iar ca procesul
de închegare a tuturor elementelor curate şi de bună credinţă,lăsate la voia
întâmplării prin circulara din 28 Oct.1953,să nu sufere în această perioadă
de tranziţie,şi pentru ca rău voitorii să nu împiedece consolidarea interi-
oară a Legiunii,mi-am asumat răspunderea conducerii,în mod provizor.V'am ex-
pediat un apel în care spuneam că trebue să ne adunăm în jurul steagului Le-
giunii şi să-l ferim de ruina falsificărilor interesate.Noi toţi,cari ne-am
mobilizat credinţa şi conştiinţa ca să oprim o stare de fermentare sufletea-
scă şi să înlăturăm un desechilibru moral,- reprezentăm Mişcarea.

<u>Lămuriri</u>. Începe restabilirea unui plan cu o ţintă precisă.Suntem în epo-
ca de elaborare.Este nevoie să creem iarăşi forţă.Mai întâi o cât mai strân-
să apropiere între toţi.Atitudine tranşantă,ca orice acţiune reformatoare.Ju-
decarea situaţiei cu simţul răspunderii,cu înţelepciune şi cu deplin curaj.
Manifestarea unui spirit de pacificare,în toată lumea legionară.Înclinarea
spre unitate şi convergenţă dintr'o înaltă disciplină morală.Toate străduin-
ţele de consolidare merg până la împlinirea unităţii desăvârşite,cu vindeca-
rea acelei crize sufleteşti ce ne-a consumat din energie şi eficacitate prin
atâţia ani grei de suferinţă multă între noi.Raporturi corecte cu ceilalţi
Români; motivarea verbală a mişcărilor din sânul familiei legionare să fie
scurtă şi fără tendinţă de jignire; noi apărăm un patrimoniu moral.

<u>Organizare</u>. Păstrarea tradiţiei legionare este o axiomă elementară.Recu-
noaşterea unui şef local,plecând dela cea mai bună înţelegere;eliminarea ori-
cărui germen de disoluţie,cu tot dinadinsul.Constituirea pe unităţi,mai re-
strânse sau mai largi.Toţi se adună după afinităţi sufleteşti,din proprie i-
niţiativă şi nu din ordin.Baza de acţiune,de discuţie şi de colaborare este
spirituală,în toate domeniile -profesional,ştiinţific,cultural,economic,ar-
tistic,social,moral,politic,etc.- şi stă în relaţie directă cu aptitudinea
şi dorinţa individuală.Toate aceste mici organisme încadrate în comunitate
legionară,sub conducerea şefului local consimţit şi stimat,câtă vreme merită,
pleacă dela interesele cele mai arzătoare ale României de mâine.Ele sunt la-
boratoare de apărare a Românismului cotropit de barbaria comunistă şi atee.

Răsleţii,se încadrează şi ei în comunitatea cea mai apropiată de locul
unde i-a izolat destinul.Ceasurile închinate Legiunii şi Neamului le trăesc
singuri,sub privigherea lui Dumnezeu.Noua orânduire constă într'o ierarhie
reprezentativă.Funcţiunile intră în activitate,după norma şi necesitatea fie-
cărei ţări sau a localităţii unde se găsesc legionari.Cotizaţiile se adună
după putinţă,înţelegerea şi generozitatea fiecăruia.Contribuţia la fondul de
construcţie a Căminului Moţa-Marin continuă.In curând va urma o circulară cu
o dare de seamă.Gazeta LIBERTATEA va apărea mai departe.

<u>INSTRUCŢIUNI</u>. Respingerea oricărei dialectici,ce-ar căuta să justifice o

poziţie.Cu legile Legiunii formulate şi respectate de Căpitan,obligatorii şi imprescriptibile,nu se face nici un compromis.Numai aşa are rost noţiunea de om nou.Păstrarea contactului întreolaltă prin corespondenţă,susţinând idealul eliberării Pământului strămoşesc,sfânt nouă,şi linia Mişcării Legionare. Nimeni nu renunţă la luptă.Schimb de idei reciproce,cu valoare necontestată, dela probleme legionare la cele cari mişcă astăzi lumea.Fiecare ceas şi fiecare zi este pentru noi un moment istoric.Acesta ne va legitima mâine în faţa Neamului şi a umanităţii. Toate ştirile şi întrebările se adresează pe numele meu. Repet: conducerea ce mi-am asumat-o este provizorie şi nu contrazice mărturisirea mea din apel.Trăiască Legiunea şi Căpitanul!"-

Iată acum circulara d-lui Gârneaţă: "Camarazi, Cu binecuvântarea Cerului şi ocrotirea Sfântului Arhanghel Mihail,generaţia noastră reuşise să închege cea mai mândră organizaţie pusă vreodată în slujba destinului istoric al Neamului Românesc.De ani de zile însă o insidioasă primejdie stăruie asupra Mişcării noastre: actele grave săvârşite în numele Legiunii -dintre care unele poartă pecetea demenţei- precum şi abaterile dela cele mai elementare legi ale omeniei româneşti sunt,toate,nu numai semne de slăbire a trăirii legionare,ci şi de alunecare pe un drum care duce direct la trădare faţă de Legiune şi Căpitan.Una din aceste abateri a fost picătura care a vărsat paharul plin al atâtor amărăciuni.Ea a avut însă şi darul miraculos de a risipi vraja sub imperiul căreia mulţi dintre voi nu mai vedeaţi că unitatea legionară este de mult sfărâmată în bucăţi.Sub mirajul unei pseudo-unităţi şi printr'o interpretare pur formală a unor dispoziţii din Cărticica Şefului de Cuib, mulţi camarazi au nesocotit reala unitate,călcând astfel principiile de fond ale Mişcării.

Prin faptele sale,Horia Sima s'a eliminat definitiv din Mişcarea Legionară.S'a înlăturat astfel,fără convulsiuni,piaza cea rea care împiedica rezolvarea crizei din sânul Mişcării.Nouă tuturor legionarilor ne revine acum sarcina de a purcede la o grabnică regrupare a noastră sub un singur steag, cel al Căpitanului.Desigur că o restabilire trainică a vechii armonii va cere timp.Nu se poate reconstitui în câteva zile ceeace s'a irosit în 15 ani. Ve cere timp şi sacrificii morale: în primul rând sacrificiul total al ambiţiilor personale! Ce aspecte va căpăta această refacere se va decide de către organele legionare,care se repun în funcţiune şi a căror principală menire este reîndrumarea Mişcării pe făgaşul ei firesc dela care a fost abătută zi de zi după moartea Căpitanului.În orice caz,va trebui să se ţină seamă de învăţămintele pe care ni le oferă nenorocita experienţă făcută dela asasinarea Căpitanului şi până astăzi.O conducere de unul singur,fie ea şi provizorie,nu se mai armonizează cu starea psihologică ce s'a creat în sufletele legionare. În unele din aceste suflete,pe de altă parte,răbdarea legionară a atins culmi periculoase.De aceea,ca nu cumva să se producă gesturi sau fapte dăunătoare prestigiului Mişcării,care să degenereze în anarhie şi să ajute duşmanilor noştri care vor încerca să profite de aceste momente,am simţit obligaţia,în calitatea mea de unicul membru fondator al Mişcării Legionare în libertate,şi de şef al generaţiei dela 1922,să iau contact cu ceilalţi comandanţi ai Căpitanului,dintre care unul al Bunei Vestiri,şi de acord cu majoritatea lor să reconstitui Consiliul Suprem Legionar,care girează conducerea Mişcării Legionare până ce ne vom întoarce în Patrie,pentrucă numai pe pământul strămoşesc şi în luptele duse contra celor care încearcă astăzi să-l profaneze se vor fi făurit elitele care să continue opera Căpitanului.

Camarazi, Făcându-vă cunoscute cele de mai sus,ţin să remarc reacţiunea sănătoasă şi eficace a elementelor cinstite legionare faţă de incorectitudine şi de mişelie,de oriunde ar fi venit ele.Acesta e un semn care ne îndreptăţeşte speranţa că prin ajutorul lui Dumnezeu şi prin dragostea,corectitudinea şi dăruirea totală vom reface,odată cu atmosfera caldă de trăire legionară,şi unitatea sdruncinată,dar râvnită de toţi.

Camarazi, Aveţi răbdare şi nu vă agitaţi.Suntem pe drumul cel bun,dar ne despart continente şi oceane şi ne-au asprit frământările din ultimii ani. Luaţi contact imediat cu comandanţii legionari şi cu celelalte grade ale Căpitanului pe care le vedeţi pătrunse de chemarea momentului,iar pentru alte lămuriri scrieţi-mi direct.Să facem cu toţii eforturi convergente pentru a ne regăsi,ca pe vremuri,frate cu frate şi mai mult decât cu frate!

În scopul acesta: Desbrăcaţi de porniri şi patimi,să facem să înceteze orice fricţiune,de orice natură,dintre noi.Nici acuzaţii şi nici scuze.Nu e timp de aşa ceva,acum când Neamul aşteaptă ajutorul nostru. Agenţilor provocatori,oamenilor de rea credinţă şi canaliilor nu le răspundeţi! Excludeţi polemica! Să ne sfătuim reciproc pentru a găsi calea cea mai bună ca munca şi jertfa comună să rodească pentru Neam. Să ne întoarcem la principiile strict legionare şi să ne supunem legilor noastre dintru început,creind o atmosferă de dragoste,de frăţie şi de constructivă armonie care ne atrăsese pe vremuri admiraţia lumii de bună credinţă şi respectul adversarilor. Să ne [illegible] pentru zilele de luptă şi de reconstrucţie ce ne aşteaptă. Preocu[illegible] principală să ne fie reconstruirea organică şi armonioasă a Mişcării

care, prin înalta ei linie morală şi printr'o activitate înţeleaptă şi desinteresată, va iradia încredere în lumea românească şi streină. După toate cele întâmplate, s'ar putea ca unora dintre noi să li se pară greu de realizat toate acestea, în împrejurările de faţă, dar tocmai aici trebuie să intervină credinţa legionară, în faţa căreia nu rezistă nici greutăţile şi nici obstacolele. Să dăm dovadă că n'am uitat a fi adevăraţi legionari. Aşa cum ne-a învăţat şi ne-a vrut Căpitanul! Neînfricaţi, corecţi, desinteresaţi, nobili, credincioşi şi biruitori! Trăiască Legiunea şi Căpitanul!"

"Dispoziţii: 1. Pe data prezentei intră în funcţiune Consiliul Suprem Legionar. Din el fac parte de drept toţi comandanţii legionari cu excepţia amintită mai sus. Consiliul Suprem va fi secundat de Consiliul celorlalte grade ale Căpitanului (C-dţi ajutori şi Instructori), precum şi de sugestiile bune ale oricărui camarad. 2. Legionarii de pretutindeni se grupează sub comanda gradelor, în ordine ierarhică, sau pe afinităţi în jurul elementelor celor mai vrednice şi mai de nădejde. 3. Să ni se trimită pe adresa din Buenos Aires, unde ne găsim cinci din cei nouă Comandanţi, care intră de drept în Consiliul Suprem, rapoartele referitoare la încadrări. 4. Legionarii să aştepte în linişte noile dispoziţii care le vor parveni imediat după reconstituirea unităţii".-

Abţinându-ne să comentăm cuprinsul acestor circulări, primite pe-alocurea cu observaţii cam piperate, ne limităm la două întrebări: 1. Înţelege d-l Iasinschi să continue sistemul simist al "oamenilor de credinţă" personală? Punem această întrebare, întrucât nouă circulara nu ni s'a trimis; şi din câţi legionari cunoaştem în Italia n'am auzit să fi primit-o careva. 2. Crede d-l Gârneaţă că sborul Mişcării poate fi condus.. prin radar, din Argentina?

II. In VATRA pe Febr. (p.22), la "Daruri şi necazuri", se spune că printre cei câţiva rămaşi cu H.S. în Franţa este şi "Bărbulescu". D-l Titus Bărbulescu ne roagă să precizăm că nu-i vorba de dânsul. Ceeace şi facem. E vorba, în adevăr, de Marin Bărbulescu, căruia poate ar fi pripit să i se blameze gestul, cât timp nu-i cunoaştem precis motivele. Socotim că dânsul încă nu crede c'a fost posibil ca fostul şef să fie prins în adulter. Noi cunoaştem din închisoare pe Marin Bărbulescu, om pâinea-lui-Dumnezeu, cu foarte frumos trecut în lupta legionară de purificare a moravurilor, pentru care şi-a jertfit cariera şi toată familia. Să fi uitat de ce-a plecat la luptă?..

III. Unii camarazi întreabă ce soluţie preconizăm pentru refacerea Mişcării. Faptul că se adresează nouă, legionari de rând, e dureros, căci arată cât de mult s'a măcinat creditul marilor comandanţi cu vinovata lor îngăduinţă faţă de criminalele "acţiuni" ale lui H.S.- E bine să amintim că-i vorba nu de Mişcarea însăşi, al cărei gros se află'n ţară în obezi, ci de blocul legionarilor din străinătate. In această privinţă, îndemnul nostru e să aşteptăm şi sprijinim iniţiativa celor mari, când se vor pune de acord. Făcând suma părerilor primite prin scrisori, majoritatea e pentru un consiliu format dintr'un Comandant al Bunei Vestiri, 3 comandanţi legionari şi 2 comandanţi-ajutori; pe nume: d-nii Gârneaţă, Iasinschi, Papanace, Boldeanu, ing. Horodniceanu şi dr. Vasile Andrei. Formula n'ar fi rea, mai ales dacă se adaogă şi un element din Fraţii, care s'au arătat aşa de dârze în apărarea ortodoxiei legionare.

P. V.

GIUVAERE (din ziarul "Romania")

"Linia Malenkov" a început să-şi dea roadele şi pe tărâmul literar în România: se observă într'adevăr de câtava vreme o atenuare a rigidităţii doctrinare de odinioară. Aşa, s'au repus în discuţie, în "Viaţa românească", organul Uniunii scriitorilor din R.P.R. Macedonski şi Rebreanu, până acum consideraţi cu totul "reacţionari", "formalişti" ori "idealişti". A reapărut, deasemeni, după o îndelungată tăcere, marele ARGHEZI. Dar judece oricine semnificaţia profund satirică a versurilor, şi mai ales mediteze asupra celui adjectiv "geniale", aplicat ouălor, devenite adevărate "giuvaere" în ţara atât de binecuvântată de Dumnezeu înainte de "eliberarea" sovietică. Poezia se intitulează chiar "giuvaere"

Zi cu zi îmi faci cadou,
Puică galbenă, un ou,
Şi nici n'ai avut habar
Că-mi laşi zilnic în cuibar
Parcă lunecat din cer,
Dintr'o stea un giuvaer.
In uimirea mea adâncă,
Uit că oul se mănâncă,
Şi mă uit, mărire ţie!
Ca la o minunăţie.
Asta-i oul de găină?
Asta-i ochiul pe slănină?
Asta s'a vândut în piaţă
Ieri şi azi de dimineaţă?
Nu se poate! Ce nu ştii
Că nu vând bijuterii

Mama Voica şi Dumitra
Nici cu coşul nici cu litra?
Precupeţi de har şi nimb?
Marfa asta nu-i pe schimb.

Prin petala de opal
Se străvede un cristal
Şi'ntr'un sâmbure de ceaţă,
Strânsă'n tainele de viaţă,
Incolteşte veşnicia.
Asta ţi-e bijuteria.
Puică, ouăle matale
Nu le capeţi pe parale.
Că sunt lucruri geniale.
Aoleu, ce proastă eşti!
Nici măcar nu te gândeşti.

S T I R I

BUCUREŞTI. Bătrânii spun că de 50 de ani nu-şi amintesc o iarnă atât de geroasă, cu atâta viscol şi zăpadă, ca anul acesta. Trenurile au sosit cu zile de întârziere. Mii de oameni şi femei au fost puşi să curețe străzile Capitalei, majoritatea neavând nici măcar lopeţi. Fără să mai vorbim de lipsa de camioane şi căruţe, pentru ducerea zăpezii. Lipsa de alimente s'a resimţit enorm; până şi pâinea a lipsit în multe cartiere. În magazinele de stat şi cooperative nu existau decât scobitori şi "Unica" (ersatz de cafea).

Din cauza gerului, au plesnit ţevile de apă; instalatorii chemaţi să le repare n'au putut face mai nimic, din lipsă de benzină pentru aparatele de încălzit şi a cositorului. Lemnele distribuite în toamnă fuseseră deja consumate, aşa că aproape întreaga populaţie a trăit în case neîncălzite, când afară termometrul ajungea la 25°. Guvernul a dispus vânzarea liberă a petrolului, dar petrol nu exista; şi de-ar fi fost, preţul de 1.50 lei litrul e foarte apăsător. În urma recentei alinieri a monetei la cursul rublei, dolarul american e fixat la 6 lei. Banca reţine 0.20 comision; cursul real este deci de 5.80 lei. În timpul înzăpezirii, preţul unui ou a ajuns la 4 lei (când se găsea), ceeace dă o ideie exactă de valoarea reală a leului.

Spitalele sunt pline până la refuz. Lupi au venit la Pantelimon şi Băneasa. Morţi de frig sunt foarte numeroşi. Cei însărcinaţi cu căratul zăpezii au dat peste cadavre de femei şi copii chiar la marginea Capitalei. Lupii au atacat multe sate, târle de oi şi pe ciobani. Numărul victimelor e destul de ridicat, dar niciun ziar nu vorbeşte de aceste lucruri; cum nu vorbeşte despre lipsa totală de medicamente în spitale şi farmacii.

** La TIMIŞOARA a avut loc procesul unui grup de legionari, acuzaţi de a fi asasinat în timpul guvernării din 1940 o comunistă, Tereza Bosco(?) şi de a fi torturat în închisori pe "antifasciştii" şi pe evrei. Acuzaţii, natural, au recunoscut totul; trei au fost condamnaţi la moarte şi confiscarea averii, unul la muncă silnică.

E probabil ca noile victime să fie din miile de persoane arestate în urma ultimei isprăvi a d-lui Sima, care s'a soldat cu 13 condamnări la moarte; aşa s'ar explica "descoperirea" aşa de târzie a unor "criminali" cu cazier totuş aşa de bogat.

** La CHIŞINĂU s'a ridicat un monument în amintirea unui Kotovschi, "viteaz fiu al poporului moldav, erou al răsboiului civil".

** Ministrul comerţului interior, Vasile Malinschi, a fost înlocuit.

MÜNCHEN. Ziarul exilaţilor unguri UJ HUNGARIA, care apare la München, reproduce în nr din 19 Februarie declaraţiile unui fost prizonier întors din Rusia; acesta afirmă că în lagărul nr 947, ce se află în Siberia către graniţa Mongoliei, se găsesc încă 400 de prizonieri unguri şi 600 <u>români</u>.

** Adunarea anuală pentru alegerea unei noi conduceri a Asociaţiei Românilor din Germania de Sud, a adus o schimbare fundamentală de mentalitate în formaţia noului comitet ales. De unde până acum, în afară, acest comitet era prezentat intenţionat ca partizan al d-lui Sima, pentrucă în compoziţie intra un număr apreciabil de legionari, azi, prin alegerea ca preşedinte a d-lui Colonel Dumitru ALEXANDRESCU, vajnic luptător pentru unificarea tuturor forţelor din emigraţie, s'a făcut dovada că Românii de aici nu vor să fie tranbulina politică a nimănui.

D-l Dr. C-tin SASU, fostul preşedinte, rămas partizan politic al lui H. Sima, a încercat să producă o diversiune, candidând, după ce se convinsese că pentru realegerea ca preşedinte nu mai avea nicio şansă, la vice-preşedinţie, contra d-lui Dr. Victor APOSTOLESCU, conducătorul local al acţiunii antisimiste. Rezultatul: Dr. V. Apostolescu 194 voturi, Dr. C. Sasu 47 voturi. Deruta a fost aşa de mare, încât în afară de d-nii Leonties, Boacă şi M. Bălăşescu, toţi ceilalţi propuşi de d-l Gr. MANOILESCU au renunţat să mai candideze.

Şedinţa a decurs în linişte deplină, iar discuţiile au fost, afară de mici excepţii, academice. D-l Dr. C. Sasu a încercat să acuze, după formula "vorbesti de funie în casa spânzuratului". Nu i s'a dat cuvenitul răspuns, pentru a nu deplasa discuţiile pe alt plan decât cel al ordinei de zi. Biroul de alegeri, sub preşedinţia d-lui Av. C. BRAGA, a condus desbaterile cu imparţialitate. Repetatele încercări ale d-lui Manoilescu de a găsi un motiv de contestaţie, au dat greş, datorită tocmai franchetei cu care d-l Braga a dirijat atât discuţiile cât şi votarea propriu zisă.

Au fost aleşi: preşedinte, Colonel Dumitru Alexandrescu; vice, Dr. Victor Apostolescu; secretar general, Av. Virgil Popa; casier şi administrator de bunuri, Dr. Ion Popa; membri: Dr. Mihail Babor, Av. Laurian Tâlnariu, D-na L. Pop, Ing. Dorel Preda, Alexandru Vlădăreanu, comerciant Gheorghe Branea, Av. Gheorghe Gudi. Cenzori: Scarlat Prescornitoiu, Petre Vaida şi Gheorghe Bulumete. În numele noului comitet, d-l Col. Alexandrescu a mulţumit călduros asistenţei pentru onoarea şi încrederea acordată, asigurând că va depune toate eforturile pentru o cât mai bună asistenţă a tuturor Românilor din zona americană. Comitetul va colabora cu toate organizaţiile similare române şi străine şi se va [illegible] să facă acte ce-ar putea fi interpretate "de parte".

PARIS. Prietenul Traian MIRON din Cosne(Nièvre) a fost dăruit de Dumnezeu cu o fetiță, Lucia-Maria. Fericiților părinți și noii născute, urările noastre călduroase.

** Colegiul Europei Libere oferă burse studenților născuți după 31 Dec. 1923 în țările ce se găsesc azi sub ocupație rusească. Cererile trebuesc înaintate până la 1 Aprilie la Association du Collège de l'Europe libre, 7 Rue de la Paix, Paris 2-e.

** Centrul ziariștilor și publiciștilor români democrați în refugiu, întrunit la 7 Martie, a ascultat darea de seamă a d-lui C.Arsenie asupra activității din ultimii 2 ani și a omagiat pe d-l Pamfil Șeicaru pentru 40 de ani de activitate jurnalistică. S'a ales apoi comitetul: C.Arsenie, președinte; dr.G.Paladi, vice; Al.Cristescu, secretar; Iuliu Oancea, casier; cenzori: Mircea Crutzescu și Aurel Sala.

** Doi refugiați, "Jean" Buică și "Louis" Marinescu, surprinși de poliție pe când devalizau un apartament din Rive Gauche (Paris), au dat foc casei și apoi s'au împușcat. De unde se vede că sentimentul onoarei la ei era totuș ceva mai desvoltat decât la d-l Sima. Scriu ziarele că Marinescu era român xx xxmân și Buică ungur; dar, după nume, pare că trebue să revendicăm și pe acesta din urmă pentru neamul urmașilor lui Traian.

ROMA. Congregația Orientală a numit pe monseniorul KIRK, la 20 Februarie, Delegat apostolic al Sfântului Scaun pentru toți refugiații români sau din România, cu puteri episcopale în materie de credință, morală, rit, etc.

** Ziarul ROMANIA și Asoc. Italienilor refugiați din România au organizat Duminică 14 Martie, în sala Capizucchi, comemorarea lui Al.Macedonski cu ocazia centenarului nașterii. După un cuvânt de deschidere al d-lui DOZZI, prof. Mircea POPESCU a vorbit despre personalitatea și opera poetului, din ale cărui poezii a recitat d-l ZENTILLINI.

Au luat parte preoții Bonaventura Moraru, Crișan, Boreatti, Cărnațiu, prof. Camillucci, d-na Maria De Luca, monseniorii Tăutu și Cosma, d-na și ing. Giotta, dr.Adrian Holban, d-nele Falda Popescu, Petrașincu, Pugliese, d-nii Forgearini, Chircu, Locatelli, Bujin, Hagi Petru, Prodanof, Fabiano, Ricordini, d-na și d-l Papazian, d-na și d-l Groppi, ing. Bottignon, pictor Eugen Drăguțescu, Coca Pieracini, Olga Tramontini, dr.P.Vălimăreanu, etc.

** Se știe tămbălăul făcut de Bire pe seama "huliganilor" refugiați în lagărele din Salerno, cari, împiedicați dela emigrare prin niște denunțuri, ar fi bătut rău pe presupusul vinovat, un anume avocat-profesor doctor, căpitan Temelie, bine cunoscut de refugiații ce-au trecut prin Italia. Se mai știe deasemeni cum, ca recompensă, Bire făcuse pe păgubaș profesor la Universitatea din Bologna.- Noi am publicat cândva desmințirea acestei Universități, care se lepăda energic de onoarea de a fi avut vreodată un astfel de colaborator. Primim acum o adresă dela avocatul Carmon Lausi din Salerno, în care se atestă că Tribunalul local a achitat pe d-nii Vasile Ilioiu, Gheorghe Răileanu, Badea Simion și Ion Sinca, dați în judecată de d-l Temelie pentru leziuni voluntare, amenințări, lovituri și injurii. De unde se vede că sau bătaia n'a fost bătaie, sau motivația ei s'a părut justă Tribunalului..

RIO DE JANEIRO. Românii din Rio au decis înființarea unei parohii ortodoxe, recomandând ca preot pe d-l Anchidim UȘIERU, licențiat al Facultății de Teologie din Cernăuți. Hramul parohiei: "Buna Vestire".

WASHINGTON. După vrednicul român făgărășean Ion T.CUCU, ne-a părăsit pe veci, în seara de 21 Ianuarie, și Anișoara STAN, romancă din Floreștii Clujului, venită în America în 1932. Autoare a cărților "They Crossed Mountains and Oceans" și "The Romanian Cook Book", dânsa întocmise și un foarte frumos muzeu de cusături naționale și-și concentra acum efortul spre realizarea unui muzeu complet și a unui sat românesc. Preocupările de afirmare românească și-le-a manifestat și altfel, încurajând publicațiile din exil. Bibliotecii din Freiburg i-a dăruit o tonă de hârtie.- Slujba înmormântării au făcut-o preoții Hațegan și Neder; rămășițele pământești au fost îngropate în cimitirul Cypress Hills din New York.

CAIRO. Printre ultimii comuniști arestați în Egipt, se află și o "palestineană", pe nume Sohad, care se crede că luase conducerea partidului comunist egiptean după fuga ultimului șef cunoscut.

DUBLIN. Săptămânalul catolic STANDARD afirmă că arhiepiscopul Al.Cisar a fost condamnat la moarte înainte de Crăciun și pus, desbrăcat, într'o celulă friguroasă la subsol, unde a murit în 3 săptămâni.

MADRID. În capitala Spaniei a încetat din viață fostul director al ziarului "Universul", Stelian POPESCU, fost ministru al Justiției în cabinetul lui Ionel Brătianu dela 1922 la 1926, și președinte al Ligii Antirevizioniste.

Din țară plecase sub amenințarea invaziei rusești, stabilindu-se mai întâi în Elveția, apoi definitiv în Spania, după o scurtă ședere în Franța. În exil se remarcase prin energicul răspuns dat ambasadorului american la Madrid care făcuse niște afirmații nedrepte la adresa popoarelor robite.

CALENDAR LITERAR

Martie(1454): Inscripţie pusă de pârcălabul Cetăţii Albe,în care se face prima menţiune despre arme de foc în Moldova: "S'a sfârşit acest zid şi a fost înarmat cu tunuri de Dumnealui Stanciul în anul 6962,luna Martie".

Martie(1533): Petru Rareş face o donaţie mânăstirii Hilandari dela muntele Athos,lavră sârbească.Din hrisovul de danie: "Dacă va binevoi Domnul Dumnezeul nostru în Troiţă slăvit şi preacinstita Maica Domnului să-şi facă milă cu noi şi să ne mântuiască din mâinile celor de alt neam,nu numai acestea mai sus scrise vom da,ci şi mai multe".

Martie(1791): Românii prezintă la Curtea din Viena"Supplex libellus Valachorum",în care cer drepturi pentru naţiunea prevalentă în Ardeal.

Martie(1864): Dimitrie Atanasescu înfiinţează la Târnova,lângă Bitolia, prima şcoală românească pentru fraţii Macedo-Români.

Martie(1877): Moare Eliade Rădulescu,la Bucureşti.

Martie(1883): Şedinţă la"Junimea",mutată la Bucureşti,în casa din strada Mercur a lui Maiorescu.Împăcat cu vechii rivali,Hasdeu citeşte despre Basarabia; Ispirescu,despre"jocurile de copii".

Martie(1892): Conferinţa dela Ateneu cu tema"Gaşte şi gâşte literare"înseamnă ruptura definitivă a lui Caragiale cu"Junimea"şi cu"Convorbirile".Fusese câştigat,prin Nicu Xenopol,de"colectivişti",adică de liberali.Dar conferinţa,alegorică şi cu prea voalate aluzii,nu are mare succes.

Martie(1905): La sesiunea generală a Academiei Române,prinţul moştenitor Ferdinand primeşte din mâinile istoricului bucovinean Dimitrie Onciul,director al Arhivelor Statului,pecetea cu trei steme româneşti a lui Mihai Viteazul,descoperită sub un hrisov al marelui Voevod.

Martie(1906): Pentru prima dată în Franţa,un aviator constructor,Românul Traian Vuia,sboară cu un avion conceput de el,utilizând,pentru prima oară în lume,un tren de aterizare cu roţi de cauciuc.

Martie(1907): Încep marile turburări ţărăneşti,reprimate sălbatic de autorităţi,cu mii de victime ale unei nedreptăţi seculare.Marii scriitori,în frunte cu Caragiale,iau apărarea răsculaţilor.In nordul Moldovei,mai ales - scrie C.C.Giurescu- arendaşii evrei îi jupuiau literalmente pe ţărani(lucru de care,în"Bire"-"Viitorul nostru"-, nu se va pomeni niciodată..).

Martie(1932): Garda de Fier e dizolvată de guvernul Iorga-Argetoianu.

1 Martie(1867): Maiorescu publică,în"Convorbiri","Despre poesia rumână".

1 Martie(1873): Apare"Revista contimporană",în opoziţie cu junimiştii.

2 Martie(1529): La cererea ţarului Vasile,Sigismund al Poloniei dă un salva-conduct pentru Duma vistiernicul,Cuzmici şi Toma Ivanov,soli moldoveni ce voiau să se întoarcă dela Moscova în ţară prin Polonia.

2 Martie(1870): Hasdeu scoate"Columna lui Traian".

3 Martie(1863): Moare Iancu Văcărescu,în vârstă de peste 70 de ani.Era fiul lui Alecu Văcărescu şi al Elenchii Dudescu.

4 Martie(1848): Constituţia lui Franz Ioseph prevede"inarticularea",adică recunoaşterea Românilor ca naţiune în Transilvania.Dar ea devine operantă, formal,abia în 1863,când se întruneşte la Sibiu Dieta Ardealului.

8 Martie(1954): Moare,la Madrid,ziaristul Stelian Popescu,fost ministru.

9 Martie(1889): Se naşte la Brânzenii Vechi(Bălţi),poetul Ion Buzdugan.

10/12 Martie(1877): Maiorescu e acuzat,la Cameră,de unele nereguli săvârşite ca ministru al Cultelor.Nu era vorba,însă,de"skodării",ci de ajutoare date literaţilor vremii.

12 Martie(1812): Data redactării definitive a"Ţiganiadei"lui Budai-Deleanu.

12 Martie(1838): George Bariţ scoate"Gazeta de Transilvania",la Braşov.

12/25 Martie(1885): Se naşte Matei I.L.Caragiale.

13 Martie(1886): Se naşte la Sinaia poetul George Gregorian.

13 Martie(1903): Moare,foarte tânăr,poetul I.C.Săvescu.

13 Martie(1926): Revista suedeză"Ergo" închină un număr întreg lui Eminescu,cu ocazia vizitei lui Iorga la Upsala.

13 Martie(1936): Moartea lui Hayman(Hariton)Tiktin,evreu botezat,autor,între altele,al unei Gramatici române(2 volume)şi al unui dicţionar român-german(3 volume),"cea mai însemnată lucrare lexicografică ce s'a produs asupra limbii române"(Ion Bianu).

14 Martie(1837): Asachi scoate"Alăuta românească",supliment la"Albina".

14/26 Martie(1881): Proclamarea oficială a Regatului României.

16 Martie(1821): Tudor cu pandurii săi intră în Bucureşti.

17 Martie(1877): Se naşte Ion Scurtu,studios şi editor al lui Eminescu:în 1903 susţine la Leipzig teza de doctorat"M.Eminescus Leben und Prosa-Schriften".

17 Martie(1895): Discursul de recepţie la Academie al lui A.D.Xenopol,despre Kogălniceanu,cu răspunsul lui D.A.Sturza.

17 Martie(1883): Naşterea lui Demetrescu-Buzău(pseudonim: Urmuz).

19 Martie(1917): Iorga scoate în refugiu,la Iaşi,"Drum drept",cu colaborarea lui Vlahuţă,N.N.Beldiceanu,Soricu,Crainic.

20 Martie(1905): "Având cunoştinţă de ceea ce suntem,simţindu-ne Români mult mai mult decât coborîtori ai Romanilor şi chiar decât cetăţeni ai României,voim,în cea mai strânsă legătură cu tot ceea ce a fost sănătos în trecut,să clădim cu mijloace româneşti civilizaţia românească pentru toţi Românii"(Iorga,discurs la Bucureşti).

20 Martie(1923): "Lumea cea multă şi proastă îşi vrea mereu zei noi,la care să se închine.Şi de multe ori părăseşte pe zeii vechi şi buni pentru alţii noi şi slabi.Dar adevăraţii maeştri n'au voie să se uite la toanele mulţimii şi să se întunece de ele.. Taina vieţii celei fără de moarte în memoria perpetuă a generaţiilor,altfel aşa de uitătoare,stă în puterea ce a avut muritorul de a se curăţi de păcatul încântării de sine"(Vasile Pârvan,discurs comemorativ"La mormântul lui Dimitrie Onciul").

22 Martie(1884): Premiera"Fântânii Blanduziei"de Alecsandri,la Naţional.

22 Martie(1936): Legionarii ridică o troiţă la Olteţ(Făgăraş).

23 Martie(1847): Un incendiu distruge mahalaua Sf.Gheorghe-Vechi şi Nou din Bucureşti.

23 Martie(1884): Carol I propune Academiei începerea lucrărilor pentru "Etymologicum Magnum Romaniae",operă neterminată până astăzi.

26 Martie(1860): Gr.Alexandrescu numit membru în comisia din Focşani.

27 Martie(1891): Se naşte la Sângeorgiul Român(Bistriţa Năsăud),Ion Sân-Georgiu,germanist de frunte,poet multiplu şi dramaturg cu vaste posibilităţi. Se stinge în exil la 25 Martie 1950.

29 Martie 1878: Se naşte,la Bârlad,Elena Farago(Fatma);a murit de curând la Craiova.După ce a lăsat-o să moară în mizerie,regimul comunist o revendică acum,după obicei,ca precursoare.Fundaţiile regale publicaseră,în 1937,o antologie din opera sa în versuri: dela primul volum,din 1906,până la "Nu mi-am plecat genunchii",din 1926.A scris mult pentru copii:"Din traista lui Moş Crăciun",versuri,iar în proză:"Intr'un cuib de rândunică" şi"Ziarul unui motan". Amintim ruga următoare:

Dacă-mi aplec smerit genunchii
Şi mâinile mi le'mpreun,
Nu mă gândesc să fie,Doamne,
Nici cel mai drept,nici cel mai bun.

Şi nu te rog să-i dai nici haruri,
Nici minte cine ştie cât..
Mi-ar fi destul să-l văd că-mi creşte
Nici prea frumos,nici prea urît.

Şi nu l-aş vrea nici prea cuminte,
Şi nici din cale-afar'nebun;
Nici,prea de tot supus,s'asculte,
Dar nici să râdă de ce-i spun.

Şi mai ales aş vrea să simtă
În orice pas din trai,mereu,
Că cel mai credincios prieten
I-oi fi de-apururi numai eu.

30 Martie(1392): "Marele singur stăpânitorul domn Io Roman voievod al Ţării Moldovei dela munţi până la ţărmul mării"(hrisov cu această dată).

30 Martie(1908): Caragiale,la o întrunire a partidului conservator-democrat,la Roman: "Constituţia noastră dela 1866 s'a făcut ca prin farmec,ca printr'o vrajă: o Constituţie întreagă,de nu ştiu câte capitole,paragrafe, articole,s'a făcut.. foarte iute.Englitera şi-a făcut-o pe a ei nu ştiu după câte lupte seculare; ţara românească şi-a făcut-o fără multe necazuri,într'o noapte(mare ilaritate,aplauze).Pe semne că de aceea Constituţia engleză a ieşit aşa de proastă: au pierdut prea multă vreme la ea; prea au migălit-o, n'au putut-o nimeri dintr'odată.. Noi am nimerit-o! scurt,într'o noapte.. Şi este - cum o vedem(ilaritate,aplauze)".

31 Martie(1241): Comandanţii tătari Cadan şi Buri trec Carpaţii pe la Vatra Dornei,ocupă Rodna bogată în mine,în ziua de Paşti,apoi pustiesc Bistriţa,Dejul,Clujul,Zalăul,Oradea.

31 Martie(1890): Se naşte la Iaşi poetul I.M.Raşcu,catolic fervent.A dirijat,la Bucureşti,revistă"Indreptar".-

* ** * ** *

&&&. Am primit dela un compatriot,gratis,iconiţa Maicii Domnului cu o rugăciune pentru desrobirea Ţării,pe care,la rugămintea lui, o expediem cu acest număr al Vetrei cititorilor noştri. Compatriotul ne roagă"să recităm zilnic cu toţii,cu familia întreagă,această rugăciune,ca astfel să formăm un front comun şi permanent de rugăciuni pentru liberarea Ţării. In felul acesta vom contribui eficace la desrobire şi vom dobândi dela Dumnezeu lumină, mângâiere şi tărie,ajutorul necesar ca să ducem şi noi înşine o viaţă cu adevărat creştinească şi românească.Pentruca preocupările şi idealurile noastre să nu dea greş,ci să se realizeze,avem mai presus de toate nnevoie de ajutorul lui Dumnezeu,pe care îl dobândim prin rugăciune.

In apariţiile dela Fatima din 1917,Prea Curata Fecioara Maria a prezis că mai multe naţiuni vor fi nimicite,ceeace vedem că se întâmplă sub ochii noştri şi cu Ţara noastră.Cine o poate salva? Numai Dumnezeu,prin rugăciunile noastre şi o viaţă creştinească exemplară.Mântuitorul a zis: fără de mine nu puteţi face nimic.Acelaş lucru ni-l spune şi deviza Ţării noastre: Nihil sine Deo. Deci iconiţa de faţă nu o aruncaţi cine ştie unde,ci recitaţi zilnic această rugăciune atât de necesară pentru desrobirea Ţării,binele ei şi al nostru".-

SCRISORI DE NEGUSTORI

- Contemporane cu revolta lui Tudor Vladimirescu -

CONSTANTIN NICOLAE IOVEPALI.București,8 Februarie 1821. ..Acum ne aflăm în oareșcare supărare,că,din răzvrătirea unui Sulger Theodor,care s'au arătat cu Arnăuți la județul Gorjului i al Mehedințului,vrând a merge și la Craghiova,s'au spăimîntat orașul;pentru care zăc c'ar fi ieșit pre afară cu familiile și cu mărfuri,apoi,profthasând cei de aici trimeși pentru paza Craghiovi, zăc că s'ar fi potolit spaima ce să făcusă și acel Theodor cu oameni lui s'ar fi întors la mănăstirea Strehaia: poți socoti dumneata câtă pagubă să pricinuiește dă opște;nu știm cum va rămînea lucrul,că poate și la Rîmnic să vor fi spăimîntat de auzirea Craghiovi.Miie,din oameni ce avem acolo,nu mi-au scris nimic pentru aciasta,dar o spun altă care au venit aici acum dă curând; cu venirea Mării Sale lui Vodă nădăjduim că să vor potoli toate..

STAN POPOVICI.Sibiiu,9/21 Fobruar 1821. ..Dumitrașco ne-au adus neplăcută veaste din ticăloasa de Țara Rumînească,că Craiova și Rîmnicu s'au spart: au fugit boeri,negustori toți,care încătrău au putut,după cum din periclisita notă în limba nemțască te vei pliroforisi.. Craiova,Joi și Vineri,la 4/16 Fevruarie,s'au spart: Caimăcamu Joi au umblat prin tîrg,și noaptea au fugit. Dumitrașcu Vineri dimineața au plecat de la Craiova.. Din Țara Turcească nu lasă pe niminea să treacă încoace;deci,să să vie nescarva Turci în țară,fiindcă toți Turci pe margini ne sînt priéatini cunoscuți,că toți fac negustorie,socotesc să fim apărați,mai vîrtos cu Turci tabanaoa o cinstesc foarte.

Sibiiu,26 Februar/10 Mart 1821. (A sosit din țară omul cu cordovanele) Carele îmi spune că până acum să fie strînsă aproape la vr'o 4.000 oameni oaste și la mînăstiri: Motru,Tînțăreani și Tismana;strîng și cară înlăuntru tot feliu de zahere.Ei s'au lățit de pe marginea Dunării,din Rusava la vale, până la Cioroiul,și până la Jiiu,lîngă Craiova,și pă Jiiu la deal la Tîrgu Jiiului,până supt munte,iar,în Craiova,până acum n'a întrat.Zic că fratele lui Haiduc Velcu,ce era în ani trecuți în mînăstirea Sinaia pe Prahova,în drumu Brașovului,de au fost închis drumu atuncea,încă este la Slugeriu Theodor acolo la Țanțăreani.Acești oameni la negustori,lăcuitori și călători până acum nici cea mai mică supărare n'au făcut,încă,din potrivă,pe călători și negustori îi parachinisăsc(=îndeamnă)să-și caute trebuințăle ce au,fără de nicio sfială,că însuși le va da ajutori și pază cu oamenii lui.De unde ce iau,plătesc tot cu bani.(Chir Vasili e la tahana,la Giorman,să lege cordovanele(=piei de Cordova).Am văzut și de la București au adus scrisorile: spaimă destulă,nu-i paraosine; le țîție curu de frică,- mai vîrtos boerilor, fiindcă nu sînt învățați cu fuga ca Craioveani,că acestora fuga le este o englingea(=distracție): sînt obicinuiți.Cu plecarea mea acolo,frate,poate că să va mai întîrziia până să va aleage și cu răzvrătirea în Țara Rumînească..

Sibiiu,2/14 Mart 1821. ..Atît este adevărat că Theodor Slugeriu,cît meage,tot să întăreaște;are până acum la 4.000 oameni,și mănăstirile Țînțăreani, Motru,Tismana le întăreaște și le umple cu zaherea(=provizii),să aibă;însă din grîu macină făină și pune în mînăstiri.Astăzi am auzit ca să fie venit și până la mănăstirea Urez și Bistrița.Aceasta trebue să fie adevărat,că boerii cu calabalîcurile lor de vre-o 3 săptămîni au umplut lăzăretu și Cîineni.Acum au început și dînșii cu familiile lor a veni înlăuntru.Aseminea aud că și din București au început a trimite la Brașov lucrurile ceale mai bune ce au boeri,la siguranție: cum să veade treaba,și acolo este frică.(Veste că Turcii au ars Galații și corăbiile).Una este mai mare care mă bagă în gînduri,fiindcă Slugeriu Theodor face vizite mînăstirilor pe marginea țării de spre partea noastră,nu cumva să vie și până la Cozia,Rîmnic,să ne tae potecu,să nu ne putem aduce cordovanele ce mai avem la Giorman.. Scrisorile de București le-am trimis iară către Samurcaș la Craiova,că acolo să află trimis de Divanu Bucureștiului,spre împăciuirea cu Slugeriu Theodor;iară mi să pare că puțin va isprăvi,fără își va umplea punga,după obiceaiu țării..

HAGI DUMITRU.Călimănești,4/16 Mart 1821.(Către un Dumitrașcu). ..Viind aici,la Călimănești,Marți sara,auzind că vin ai lui Theodor,am șăzut la Călimănești până au și venit,și Vineri au plecat,și n'au făcut niciun rău.Și eu, văzând că n'au făcut niciun rău,am plecat la vamă și am lăsat marfa totă la Călimănești.Dar,de poruncit,tot am poruncit că,de să va auzi că vin niscai oaste mai multă,să le încarce,să le ducă până la Brăslăvești,și le-am lăsat și taleri 25,ca să dea la car să le ducă.Și eu,plecînd la Craiova,până la cinci,șase zile trebue să viu aici cu răspuns de la Craiova.Și,cât pentru răutate,să nu te prea superi,că până acum au fost bine,iar,când vom auzi de rău,vom trimite om într'adins cu scrisoare,de vom face de știre dumitale.

Şi au fost hoţu ce au venit aici,au fost Gheorghie Cărjaliu de la Oonă şi cu un popă,şi ei s'au răpezit de au lot şi podul de la Jiblea,şi l-au tras dincoace,zicând ca să meargă la Brăslăveşti,zicând că sănt boeri acolo.Şi vătafu de plai mai mult după dânsul au umblat,şi,când ei în Călimăneşti,şi vătafu apucase de trecuse Oltu,au apucat vre o cîţiva boerenaşi aici şi i-au spovedit bine,după cum să cade..

STAN POPOVICI. Sibiiu, 9/21 Mart 1821. (Trimete"vr'o trei proclemaţioane"ale prinţului Ipsilant). Poşta Bucureştilor astăzi adusă veastă că Bucureştii în 5 zile s'a spart: a fugit toţi în toate părţi.Baron Sachelarie îmi scrie că o să vie aici.Minciuni multe sînt,precum că avant-garda lui Ipsilanti să fie întrat în Bucureşti şi iarăşi că Muscali,adecă oastea muscălească,va să gonească pe Ipsilanti,căci au fugit de la Rusiia cu atîta oaste,tunuri şi muniţion,etc.,etc. Slugeriu Theodor au întrat în Craiova,au cuprins Rîmnicu pe Olt la vale,au venit şi la Călimăneşti din oamenii lui;acolo avem şi noi destulă marfă: civit,cavea,fesuri,ce le-au ridicat din Craiova,şi iarăşi destule calabalîcuri neguştoreşti şi boereşti.Dară n'au făcut la niminea nimica, ci din potrivă au poruncit la(ai)sei să ia foarte bine sama,ca nu cumva să să facă la cineva cea mai mică pagubă,că atunci ei vor fi răspunzători.Ei căuta pe ispravnici şi zarafi şi zapcii ca să-i spovedească,dară luasă frunză în buză aici la Sibii: numai sînt cam uşori de bani,cum mi să pare..

STAMATI MĂRGĂRIT. Gioroc, 10/22 Mart 1821. ..De om avea linişte v'o 10 zile,dar nu cred.In Craiova n'au rămas nime,că Tudor săngur au dat de ştire la nigostori să să dea înlăuntu,că Turci vin.Şi ieu mă rog de dumneata să-mi scrii ce să mă fac,că aici,în cămpul acest,nu pot să şez,şi marfă nu pot să o las.. Pe semne dacă mi-o fi rănduit să mă prăpădesc de Turci,iară,de oi vide că n'am unde scăpa,mă duc la Todor,că priimeşte omini cît de mulţi,căci şi arme capăt,- că altă putere nu-i,că să duc şi alţi,şi Petcu,fratele lui chir Savă,şi Nicolă,cumnatu lui chir Vasile,decăt să umble fugând..

STAN POPOVICI. Sibiiu, 12/24 Mart 1821. ..Sîntem sănătoşi,numai cam învăluiţi,din pricina deaselor vizite ale boiarilor,că ne-au cutrupit deodată: unii poftesc case,alţi mebele(=mobile),care aici e discolie(=greutate)a găsi, şi alţi cer bani,că n'au de cheltuială,că sînt toţi uşori.Că Caragea şi Suciu,Domnii Ţării Rumîneşti,cu meşteşuguri i-au stors pe toţi: Domni au rămas cu banii,iară boeri cu ranguri mari boereşti: tităl one mităl(=Titel ohne Mittel = Titluri fără mijloace).

NESTOR PAVLOVICI. Craiova, 26 Mart st.v.1821. ..Spun că să să fi sculat Sărbi în picioare.. Aicea ostea care au fost,s'au dus la Jitiian la mănăstire: au şi steaguri şi pănza steagului este în 3 feţe: 1/3 roşu,1/3 vănăt,1/3 alb. Aicea nu este niminea;aicea s'au strigat eri prin tărg că tot neguştori,Arnăuţi şi toţ cari au arme,să meargă la ordiia cea mare înpărătească la Jitiian şi să să scrie şi să să bată pentru patrida şi pentru lege,şi li să vor da leafa împărătească,iară care nu vor vre să meargă,să nu fi slobod să poarte arme la sineş.Caimacanu au venit la Dii(=Vidin),şi spun că va să vie aici cu Turci 6/m.(=mii).Aicea au scris la s.(=signor)Solomon şi s.Panaiot că să-i trimită cai de poşte,să vie,şi nici unu,nici altu n'au vrut să-l asculte.Ce va fi,Dumnezău ştie.Destule străji sănt,destule pe drumuri: nici până la Giorman nu poate omul merge fără de răvaş de străji: una; al doilea,te desbracă.Socoteala scăunaşilor am primit,şi voi vedea să scot ce va fi cu putinţă de la dănşi,cu toate că,după cum am arătat dumitali,mai toţ sănt duşi la ostea.. Vre o neguştorie nu este să facă cineva,fiind oraş pustiu.. Aicea spun că Alexandru Ipsilanti ar fi întrat cu 21.000 de Ruşi în Bucureşti.

Craiova, 29 Mart st.v.1821. Ştiri de peste Dunăre,că Sîrbii nu s'au răsculat şi Turcii n'au de gînd a trece.Aicea noi tot în frică ne aflăm.Caimacamu,care erea să vie de la Dii,n'a mai venit: tot la Dii este.Ostea de aicea,tot la Jitiian să află,şi să întăresc cu metereze şi cu şanţuri,etc.

De Slugerul Thodor spun să fie la Cotroceni lăngă Bucureşti,alţi spun să fie întrat în Bucureşti: destul,nu poate omul nici de a una să afle adevăru..

*   * * * * * *   *

Pentru a avea o concepţie optimistă asupra lumii şi vieţii,e nevoe de un suflet puternic.Numai un mare entuziast poate crede în existenţa unei legi universale etice,mai presus de urâţeniile morale evidente şi,aparent,precumpănitoare.Numai un idealist ireductibil,ori un mistic,poate fi sigur că sufletul omenesc e nemuritor.

Toată înţelepciunea omenească a dat greş,când a fost să se prezică,în huetul bătăliei,viitorul neamului omenesc.(Vasile Pârvan)

DORURI ŞI NECAZURI (Fragmente de scrisori)

D.-România: Intre altele trebue să-ţi spun că în acest an am avut o iarnă grozavă prin părţile noastre. Zăpada ca zăpada, ne-a omorît însă gerul. Noaptea mercurul cobora în mod normal la minus 25 şi uneori chiar 30°. Ziua era ceva mai cald, dar temperatura nu depăşea niciodată minus 15 grade. Mie personal, iarna aceasta mi s'a părut mult mai grea decât cea petrecută pe front în 1941 când, după cum ştii, nu era de glumit nici atunci.

Zăpada în Bucureşti a fost foarte mare. In locurile unde nu era împrăştiată de viscol se ridica la 80 cm. Pe alocuri însă troenele depăşeau înălţimea magherniţelor din mahalalele Capitalei. Am văzut cu ochii mei troene de peste 4, zic patru, metri înălţime. Intregul oraş a rămas blocat mai bine de zece zile, trenurile din provincie nu mai soseau, ziarele nu apăreau, iar noi strângeam cureaua pe întuneric şi frig, deoarece oraşul a rămas cam trei sferturi fără lumină. Nu îţi mai spun că am rămas şi fără apă. Din cauza gerului au pleznit toate conductele de apă şi canalizare: când va veni desgheţul deci să te ţii cu miresmele şi infecţia. Pâine nu vedem de vreo două săptămâni, alimentele au devenit şi mai rare decât erau, hrana noastră de bază a devenit halvaua care din fericire se mai găseşte şi murăturile. S'a prăpădit desigur foarte multă lume. Mulţi au murit îngropaţi de zăpadă în casele lor, alţii în timp ce se duceau sau când veneau dela "producţie". Numeroase victime între bătrâni şi bolnavi, căci nici spitalele nu mai erau încălzite. Mai toţi suntem răciţi tun din cauza muncii de deszăpezire la care am fost scoşi cu toţii mai rău ca jidanii pe timpul Mareşalului.

A murit şi bietul Ionel Teodoreanu. L-au găsit îngheţat lângă o grămadă de gunoaie în preajma unei cazărmi dela Cotroceni. Se dusese bietul om să-şi caute şi el de ale gurii în lături. Lupii urlau pe 11 Iunie sub dealul Mitropoliei, alţii apăruseră sus pe Panduri la capul lui 25, mai ales în primele zile, când numai miliţienii mai puteau circula, fiind înarmaţi. Pare-se că în provincie jalea este şi mai mare, dar nu ştim nimic deoarece poşta nu merge, radio nu-l putem asculta fiind fără curent, iar ziarele nu ies. Iţi închipui că circulau cele mai fanteziste svonuri. Lumea spunea că gerul şi zăpada au fost provocate de vreo armă secretă a Americanilor şi-i aşteptă dela o zi la alta, dar din păcate nu s'a arătat nimeni în afară de tovarăşul responsabil al străzii, care ne-a poftit categoric la zăpadă. Dacă ai cumva posibilitatea, trimite-mi ceva ceaiu, aspirine şi chinină, deoarece sufăr din nou de malarie. Ştii prea bine că ne lipsesc toate şi ajută-mă cum poţi.

E.-Turcia: Ştirile cu privire la efortul exilului românesc, cât şi lupta pe viaţă şi pe moarte a rezistenţei interne pentru liberarea României, sunt foarte limitate în presa turcă, deşi Turcia şi poporul turc urmăresc cu cea mai mare atenţiune şi frăţească simpatie lupta Românilor. Ca unul ce nutresc sentimente sincere faţă de România şi lupta de eliberare a Românilor mi-am propus să suscit, în limita posibilităţilor mele actuale, interesul cercurilor turceşti asupra problemei române. Astfel, în cursul lunei Martie voiu face o conferinţă la Biblioteca Naţională, la Ankara, în cadrul Uniunii Bibliotecarilor turci, despre activitatea culturală a exilului românesc, insistând în special asupra creerii de biblioteci româneşti pe tot întinsul globului. Imi permit să vă cer ajutorul documentar. O bună expunere a problemei şi o reală prezentare a muncii depuse pe acest teren de către intelectualii români refugiaţi în Apus va provoca o şi mai mare simpatie pentru cauza românească şi lupta Românilor în general. (N.n.: autorul e Turc născut şi trăit în România)

B.-Indochina: Zilele acestea am primit VATRA pe care mi-a trimis-o d-na M. din Elveţia, nr pe Decembrie. Am fost foarte mulţumit văzând că se mai poate citi şi ceva scris în limba natală. Şi unde? aici pe meleagurile răsăritene ale Asiei! Sunt plecat din ţară în 1944; sunt 10 ani de zile de când nu am mai văzut Valea Prahovei, şi nu am mai citit o buche românească; nu am mai mâncat o ciorbă de perişoare la Ursu sau Potcoava, ori patricieni, nici mămăligută caldă cu burduf de brânză de oaie. Oaia săraca astăzi o mulg alţii, si o tund de 4 ori pe an, iar eu mă găsesc în rândurile Legiunii Străine pentru a combate unde primesc ordin..

P.-Suedia: Ne luptăm, măi frate, cu iarna scandinavă, care nu-i nici pe departe blândă ca cea română. Merg la pădure, alături, şi taiu lemne de mesteacăn pentru iarna viitoare, căci până acum numai brad am ars şi ne-am amărît sufletul cu el. Lemnele mă costă ieftin în felul ăsta, dar am muncit la ele ca un titan, şi nu-i gata încă. Mihai ar vrea să vină şi el să-mi ajute, dar nu-l lasă mamă-sa, c'ar face numai mătănii prin zăpadă. După o mică boală, lipsă de calciu şi vitamina D, a luat mare avânt şi merge de-a buşelea de nu-i mai stă nimic în cale. Mă frate, grea e viaţa aici; mai bine nu vedeam cu ochii astă ţară. Muncesc la fabrică ca un câine şi abia am de mâncare. Imi vine de multe ori s'o iau din loc să vin să vă văd, aşa mi-e dor de voi. N'am pe nimeni aici, doar un român căsătorit cu o austriacă, dar e un lepădat de ţară şi de limbă. Are 3 copii şi nu ştiu o boabă românească. Unul ca ăsta n'are ce căta în ţară mâine, când ne vom întoarce. Iţi mulţumesc pentru Vatra. Am primit şi România..

N.-Statele Unite: Din Vatra pe Ianuarie am văzut titanica muncă depusă pentru apariţia cu regularitate a revistei timp de 3 ani. Vă urez multă sănătate şi putere de muncă,ca prin munca Dv să se trezească şi alţii a munci, iar cu munca tuturora să ajungem a ne libera scumpa ţară,azi îngenunchiată de cei fără Dumnezeu. Vetrei îi urez succes şi putere de luptă,pentru lămurirea adevărului. Alăturez o hârtie de 10(zece)dolari.

P.-Austria: Vă felicit din toată inima pentru împlinirea a 3 ani ai Vetrei;puteţi fi mulţumiţi că acţiunea de lămurire pe care aţi dus-o şi-a atins obiectivul sănătos urmărit: de a face să înceteze impostura; de a se termina cu metodele infame ce s'au practicat folosind jertfele unora şi buna-credinţa altora. Acum trebue trecut la eliminarea gunoiului ce s'a adunat în casa Neamului de aproape 16 ani. Să se recunoască limpede şi clar că toate aiurelile petrecute din momentul în care Fondatorul M.L.a dizolvat Mişcarea exact acum aproape 16 ani pe vremea aceasta,nu aparţin patrimoniului ML,ci acelora ce au folosit abuziv acest nume,mergând pe căi şi utilizând metode direct opuse principiilor fundamentale ale ML. Munca de reconstrucţie va fi foarte grea,ţinându-se seamă de opera diabolică de ani îndelungaţi pentru subminarea încrederii şi contra însuşirilor pozitive,cu sistemul politruc. Articolul din prima pagină a ultimului nr din Vatra este, după părerea mea,cel mai bun îndreptar. Cei ce-au greşit să stea pe linia I sau deoparte un termen de pocăinţă. Cred că ar trebui să ridicaţi mai departe aceste probleme,cu aceeaşi tenacitate ca şi până acum.

T.-Germania: Pentru mine decisiv a fost circulara prin care Sima"demască" mâna criminală din Argentina care vrea să-l terfelească. Această minciună sfruntată încoronează atributele pe care şi le-a acumulat în decursul anilor: fariseu,cinic,lipsit de cuvânt,etc. Pentru orice legionar cinstit se pune problema: Căpitanul,dacă ar fi avut o asemenea comportare,putea oare să mai fie şeful Legiunii? Mai puteau aore legionarii să aibă suportul moral necesar în luptă,dacă tocmai şeful lor nu se deosebea cu nimic de"omul-canalie" repudiat de principiile legionare? Cum mai poate H.S.să se uite în ochii tăi când tu ştii că el minte aşa de grosolan?

N.-Canada: Doresc din tot sufletul şi mă rog lui Dumnezeu să ne ajute în sfârşit să ieşim din acest impas în care ne-am găsit până acuma. Rog pe bunul Dumnezeu să vă ţină sănătos şi să vă dea curaj şi dragoste să duceţi la bun sfârşit acţiunea pe care de multă vreme aţi început-o. Eu mă întreb dacă suntem revoluţionari, sau o adunătură de burgheji împuţiţi,cărora ne place să trăim o viaţă comodă. Ce spun d-nii comandanţi şi ceilalţi legionari,când citesc în Cărticica Şefului de Cuib condiţiile esenţiale: Să trăim în sărăcie, ucigând în noi poftele de îmbogăţire materială; Să trăim o viaţă aspră şi severă,cu alungarea luxului şi îmbuibării; Să înlăturăm orice încercare a exploatării omului de către om?. Şi când mă gândesc la mulţi cari au trecut prin şcoala legionară şi-i văd acuma dornici de a face bani mulţi şi a trăi în lux.. Vă rog întrebaţi-i pe aceşti aşa spuşi legionari dacă mai au ceva comun cu linia de viaţă legionară a lui Corneliu Codreanu!

B.-Franţa: Din inimă îţi spun aşa dar,ca la un muscelean şi un om dintr'o bucată,că ai început o acţiune pe care ţi-am urmărit-o cu pasiune,şi sunt bucuros că ai ajuns la un prim rezultat sensibil: denunţarea şi lichidarea imposturii din Mişcarea Legionară. Şi -bine înţeles- a marelui impostor,cu tot cortegiul de crime şi de monstruozităţi ce se leagă de numele său. Este bine că lovitura de graţie şi-a dat-o singur,astfel că şi un luptător simplu, sau orbit de fanatism(cam aceştia erau trupele brigadire,cel puţin cele pe care le mai avea în mână),poate să priceapă că nu se poate să fii şef al unei mişcări cu bază spirituală,izvorîtă din jertfa unor asceţi,şi totodată posedat de păcatul curviei.

De-acuma se deschide o nouă fază în istoria Mişcării. Trebue construit. Cum? Nu-mi permit să-ţi dau sfaturi,n'am de altfel nicio calitate,ci doar să-ţi exprim câteva temeri. 1/ Nu este oportună o nouă conducere pe principiul unităţii. "Führerprinzip" înseamnă H.Sima sau altul.. mai cumsecade,mai moale,mai bătrân,mai uscat poate de exil şi ale lui vicisitudini. Garda de Fier are nevoe de un efort de gândire în actualitate,de oameni proaspeţi(ca să nu zic"noi"),de ferestre deschise către toată lumea românească de bună credinţă şi cu gândul întoarcerii acasă cu fruntea sus. 2/ Sunt absolut inoportune intervenţiile şi agitaţiile romantice ale"gradelor","funcţiilor"şi tuturor celor cari au avut un rol activ în aceşti ultimi 13 ani de mişcare legionară. Toţi au participat mai mult sau mai puţin,mai de voe şi mai de nevoe,la o descompunere morală,al cărui bilanţ d-ta l-ai tras cu vigoare şi luciditate. O nouă mişcare de reînviere românească? Fără îndoială,însă să plece de la surse cu toţi cari n'au nimic ruşinos în trecutul lor personal sau public,cu toţi care mai au încă vlaga de a porni la luptă ca simpli soldaţi. Iar într'un an,doi,se va impune un nou Căpitan,cel mai vrednic şi cel mai despuiat de păcate şi bucurii pământeşti. Fiindcă d-ta ai luat în spate această operaţie aproape imposibilă de lămurire,de spargere a abcesului,tot d-ta ai datoria să creezi condiţiile posibile unei altoiri sănătoase de nouă viaţă legionară pe trunchiul românesc de astăzi,să înlesneşti valorificarea unor virtualităţi româneşti,care există,fii sigur,aşa cum au existat în toate momentele de tensiune dramatică a istoriei româneşti.

Când într'un sat românesc de munte,unui gospodar i-a ars casa,Rușii i-au
furat nevasta,i-au ucis copiii,l-au lăsat singur în fața unui maldăr de ce-
nușe,primul lucru ce acesta face e să se scoale de dimineață și să socoată.
Două ispite îi rod sufletul: una este haiducia.Să se puie pe hăulit și po
ishit: în popă,care face rugăciuni pentru Malenkov(ce-o fi făcând bietul pr
ot în altar,nu-l mai interesează); în primar,care-l scoate la adunări și-i
povestește moși-pe-groși venite gata făcute dela cine știe ce doctrinar le-
ninist marxist; în jandarm,care ca toți jandarmii îl așteaptă la cotitură
să-l umfle..;și-așa mai departe. A doua ispită e să lucreze și să aștepte
ziua socotelilor,ca fecioarele vrednice care nu uită să pună untdelemn în
candelă.Se-apucă așa dar să desfunde pământul,să adune vreascuri,să-și clă-
dească o nouă casă. Cam așa aș vedea acțiunea d-tale.Peste"bisericuțe" - în
slujba unei biserici eterne.Peste oamenii înrăiți și prostiți de exil,pentru
revalorificarea unui om român,cu simț gospodăresc,care știe să sfințească
locul.Peste tocmeli misterioase și meschine,la pândă deschisă în fața vizui-
nii vulpii.Invață oamenii să vorbească și să simtă românește..

P.-Franța: Vatra,pornind ca un torent viforos de munte,răsturnând în ca-
lea sa stânci,scoțând copacii din rădăcini și croindu-și năbădăios drum pri
hățișuri,a ajuns în faza de astăzi,fază de prudență și de pregătire pentru o
nouă etapă,care va fi,cred eu,mai grea decât cea dintâi și mult mai pericu-
loasă.Torentul,a ieșit din munte unde a rupt ce-a avut de rupt,iar acum că-
tre câmpie,orizontul fiind mai larg,natural că și măsurile de prudență sunt
și ele altfel.

M.-Canada: Din ultimele numere cu surprindere constat că omul nefast cu
nerușinare se mai ține agățat,în disperare și mișelește,de Mișcarea lui Co-
dreanu,Moța și Marin.Cu toate că nu sunt legionar și nu sunt înscris în ni-
ciun partid politic,sunt de părere că,pentru binele Legiunii,măcar în ora 12
H.S.să aibă bunul simț a trece liniștit în front și a se supune disciplinei
și erarhiei legionare.Constat că ziarul Dv luptă pe cale dreaptă pentru în-
tronarea moralei creștine în lupta de eliberare a Neamului Românesc.Continu-
ați lupta voastră națională,care este a noastră a tuturor Românilor.

G.-Franța: Ai făcut foarte bine că ai publicat"dosarul cu rușinea" - de-
sigur determinat de pigmeul care se agită ca muribunzii.Aud că a mai dat o
circulară în care anunță plecarea d-lui Iasinschi din M.L. și declară că
această plecare e zi de doliu.Nu știu cum se va termina cu acest nebun.

T.-Iugoslavia: Am citit Vatra.Sigur că pe noi cei de aici ne doare că
tocmai de acolo de unde așteptam cele mai frumoase și mai vii exemple,iată
ce ne vine.Cu toată cumplita decepție,nu ne descurajăm..

R.-Germania: S'a lămurit și cu Sima;dar cum rămâne cu Iorga dela Rostock,
care,numai pentru"o seară",a primit 25 la spate în fața frontului? Cine îl
reabilitează? Sistemul polițist,amenințările și disparițiile de până acum
fac pe oricine să se întrebe: ce deosebire este între aderenții lui H.S. și
aderenții lui Stalin?- Acum mai mult ca oricând se poate vorbi serios de re-
zolvarea crizei din Mișcare,dar ce se face cu"gradele" lui Sima? Ar fi bine
să se pornească dela situația din 1938; cine nu acceptă,înseamnă că e frip-
turist și-i convenea formația Sima.

M.-Franța: Ne-am întrebat mereu de ce or fi ținând unii atâta la"predesti-
natul",cu toate că-i cunosc ticăloșiile? Pe vremea primului războI mondial
era mentalitatea în armată că ofițerul sau șeful unității trebue salvat cu
orice preț.In toiul bombardamentelor,numai auzeai pe respectivul: Atențiune!
20,50 sau 100 soldați peste mine,culcat.. fuga marș! Si natural,schijele o-
buzelor fereau pielea galonatului erou.Să se tragă dela acest obicei zelul
cu care brigadirii își apără"comandantul"? Astăzi însă,mulțumită dârjilor
din"vechea gardă",la comanda de"atâția brigadiri pe mine,culcat!" nu se va
mai găsi numărul suficient să-l apere de schijele ce-i vin din toate părțile:
cortina s'a ridicat înainte ca bietul om să-și fi înodat brăcinarul,așa că
publicul a surprins"predestinatul" cum e mai bine..
Dureros în această afacere e că lumea a fost prea puțin sensibilă la cri-
mele omului și foarte simțitoare când l-a prins.. cum l-a prins,în casa ca-
maradului său.Sigur că pentru el,din locul unde se plasase,faptul e de gra-
vitate capitală,dar totuș mult departe de ce a făcut înainte și după.N'am
știut a reacționa la timp pentru sângele vărsat de"îndrăcit".Trist e că pră-
bușirea lui totală pare că nu vine propriu zis din cauza călcării principii-
lor,ci în urma unui păcat oarecum obișnuit. "Splendida"scrisoare a celor
trei comandanți din Germania suferă de această inversiune a faptelor în im-
portanță.Natural că această vină nu se poate aduce Vetrei,care a pus din ca-
pul locului problema așa cum se prezintă în gravitatea ei.Ar fi mare rușine
pe capul nostru să se creadă că muierea,cu ale ei arme,a răpus pe diavol,și
nu reacțiunea sănătoasă din mijlocul Mișcării,așa cum de altfel s'a produs.
Asta pentru ca să se știe.- Admirabilă a fost reacțiunea unor camarazi ce
l-au înconjurat cu încredere(sau de frică)până în ultimul moment și cari au
știut a fi tari cu fostul idol,nedând cinstea pe rușine.
O altă problemă ce va cere rezolvare imediat după reorganizare e aceea
de a se face lumină în cazul dispăruților fără urmă.Nu va fi prea greu,căci

oamenii din a căror mâini au plecat cei dispăruţi sunt vii şi trăesc între noi, se numesc"vârfuri legionare".. Interesant că unul dintre ei, care ar pu- tea fi numit"Beria al Brigăzii", îşi face apariţia în orice colţ al planetei unde se xxxxxxxxxxxxxxx prepară o lichidare. Chiar de va trebui să cerem in- tervenţia poliţiilor străine, lumină trebue făcută, căci secretologia văzură- unde ne-a adus.

I.-Italia: Noi, aceşti tineri de pe aici, am fost prea cruzi în timpul când se da lupte pe viaţă şi pe moarte pentru apărarea Patriei şi Neamului Româ- nesc. Cu aceeaşi Ideie am plecat şi noi din lagărul comunist din ţară, să ne apărăm Neamul, Credinţa şi Ţara, şi nici decum să luptăm pentru o persoană sau pentru un trădător de neam. V'o spun fără ocolire, drumul meu de-acum este să lupt pentru liberarea părinţilor şi a 2 fraţi ce i-am lăsat acolo..

S.-Canada: Răsfoind Vatra, am văzut părerile multor legionari. Dacă nu vă supăraţi, care este opinia, sau soluţia cu care aţi veni Dv? Nu mai puteţi spune că n'a venit timpul să v'o spuneţi. Doar mustul fierbe. Aşteptaţi cumva să se facă oţet?

P.-Canada: După cum reiese din"doruri şi necazuri", mai toţi legionarii s'au lămurit. Au mai rămas doar câţiva cu H.S., dela cari de altfel nu mai e nimic de aşteptat şi nu s'ar mai putea face ceva cu ei. Ceilalţi toţi sunt astăzi lămuriţi şi vor cu toţi unirea. Păi dacă lucrurile stau aşa, de ce nu se unesc? Ce-i împiedică s'o facă? Până când o să tot lămuriţi lumea? Ar fi timpul să mai faceţi şi ceva treabă, ceva practic, să vadă lumea că e posibil ce o învăţaţi de atâţia ani. Ar fi un exemplu mult mai convingător, ar da mai multe roade decât dacă aţi continua încă 10 ani cu mii de articole în Vatra.

A.-Germania: Am admirat cu câtă sârguinţă -şi nu fără succes- dărâmaţi la idoli în dreapta şi în stânga, dar nu văd să vă întrebaţi ce s'ar putea pune în loc. E o întrebare, pe care mi se pare că v'au mai pus-o şi alţii. Dv aveţi meritul de a fi zidit Vatra nr 1, dar unde sunt puii dv: vetrele nr 2,3,5,10 etc.? Deasemenea am impresia că în râvna Dv de a împrăştia miasmele şi a îm- prospăta atmosfera, loviţi uneori fără alegere şi prea de dragul unui cuvânt de spirit, în mic şi mare; şi'n coada frunţii şi'n fruntea cozii care este această infimă - şi infirmă - emigraţie a noastră faţă de imensitatea Neamu- mului rămas în Ţară.

B.-Germania: O organizare nouă nu mai trebue în niciun caz cu"oameni de casă", ci cu legionari de răspundere. Te-aş ruga să-mi procuri"Orientări poli- tice în exil"de C.Papanace. Aş vrea să citesc ce scrie şi cum vede el proble- mele. Mă gândeam de mult de ce nu scrie el ceva din perioada dizolvării Miş- cării până la fuga în Germania. El a făcut parte din comandament, respectiv a avut o foarte bună parte din răspundere. Fost-a el atunci de acord cu H.S. pentru tot ce s'a făcut, sau nu?

A.-Statele Unite: De când am venit prin meleagurile acestea n'am avut parte de nimic altceva decât durere şi suferinţă. M'am apucat de şcoală, dar din cauză că n'am avut posibilităţi materiale am fost nevoit să mă las de Medicină şi să urmez"Limbile Romanţe" unde costă mai puţin. Sunt în ultimul an. Semestrul acesta era să mă las de tot, căci îmi trebuiau 300 de dolari; dar Domniţa Ileana, care este pe aici la Boston(am cunoscut-o prin nişte prieteni americani) mi-a oferit banii; datorită ei pot să-mi iau o diplomă. Fiind lip- sit de orice posibilitate de a-mi ajuta camarazii, n'am vrut nici să le scriu până termin şcoala, şi pot să-i ajut. Aici o duc şi mai rău ca în Italia. Mă- nânc numai odată pe zi, studiez, şi lucrez ca un câine. In Italia cel puţin ne strângeam câteodată la un pahar de vin, dar aici nimic. Durere şi iar durere: singurătate şi lume rece, de gheaţă. Ne roade inima nostalgia şi dorul de ac- tivitate. Aici suntem morţi. Lumea nu ne înţelege. Ne aşteptam să găsim printre Români o primire călduroasă, dar de unde!

Am citit articolul camaradului Iliescu şi mi s'a umplut sufletul de bucu- rie că cineva care trăeşte printre ei a văzut ce sunt şi a scris-o. L-au ata- cat în Solia, am vrut să răspund dar am ştiut că nu mi-l publică. Am să pregă- tesc articolul pentru Vatra noastră, publicată cu sânge şi sudoare, îndurând foamea şi mizeria, dormind prin parcuri. Dar n'aţi vândut conştiinţa voastră, după cum au făcut aproape toţi cari n'au fost crescuţi în şcoala Căpitanului, pentru o bucată de pâine.

B.-Statele Unite: Pentru multiplele satisfacţii româneşti ce-mi produce lectura VETREI, cât şi pentru intervenţiile drastice în criza legionară, con- sider că achitarea abonamentului constituie unica compensare, dacă donaţii preţioase nu se pot detaşa din bugetul unui lucrător.

Imi permit a vă adresa justificate mulţumiri, pentru modul loial cu care trataţi asperităţile ivite între Românii americani şi noii imigranţi.

H.-Canada: Cu mare plăcere am primit VATRA noastră dragă şi am citit-o pe nerăsuflate, împlându-mi inima de bucurie întregul ei conţinut. Noi am lansat o listă de subscripţie pentru plecarea Bădiei Gârneaţă în Europa ca să se în- tâlnească cu d-l Iasinschi şi cu voi toţi. Bateţi fierul până e cald. Grijiţi, mai ales acuma, ca VATRA să meargă bine tot înainte, ea este ca pâinea caldă pentru noi cei de peste ocean. Primim aproape toate ziarele româneşti din di- aspora, dar sincer să fiu nici unul nu este aşa de întrebat şi căutat ca Va- tra; colecţia mea este numai bucăţi de atâta ce a fost citită şi răscitită de prieteni, de camarazi şi adversari.-

S E M N A L Ă R I

In imbucurătoarea-i abundenţă,care nu e nici pe departe egalată de celelalte emigranţe,producţia literară şi,în general,publicistică a exilului românesc urmează totuş un ritm inconstant şi curios: unei perioade de relativă stagnare,care s'a înregistrat spre sfârşitul anului trecut,îi urmează acum o prosperare neobişnuită a tipăriturilor.Neaşteptata înflorire ne obligă şi pe noi la o semnalare de astă dată mai sumară a noutăţilor.

* Iată în primul rând cele două volume de versuri ale d-lor Victor BUESCU ("Atol",Lisabona)şi Alex.GREGORIAN("Poeme pentru fraţii mei",München).Profesorul din Portugalia alternează cu succes severe studii de filologie clasică şi romanică,traduceri din Eminescu,Creangă,Duiliu Zamfirescu,Rebreanu,Panait Istrati,Cezar Petrescu,etc.,în cadrul colecţiei lectoratului român de pe lângă Universitatea din Lisabona,cu poezii originale,de ton variat,melodios, care se citesc cu plăcere.Se prezintă însuş,într'o"Ars poetica"iniţială,ca "un suflet trist,/cărăuşind spre constelaţii /împovărarea că exist",şi-şi fixează,drept teme ale unei lirici,care nu saltă peste tradiţie,"dorul de ţară şi iubirea".- Rod preţios al anilor petrecuţi mai ales în Italia,dar şi la München,eleganta plachetă a d-lui Gregorian(care are,ca şi prietenul Manzatu,ghinionul preţuirii fără pricepere a lui René Theodoziadis)aduce,pe lângă frumoasa limbă,cu iz de cronică şi psalm,a gândiriştilor,o mai mare interiorizare,chiar sau în special în poemele descriptive.

* Ca să rămânem la literatură,înregistrăm: nr 2-3 şi 4(Apr.-Sept.şi Oct.-Dec.1953)din VERS,revista Asoc."Nicolae Bălcescu"din Chicago,acum în'al patrulea an,condusă competent de d-l Nicolae NOVACOVSCHI,care şi-a asigurat câteva colaborări alese(Vintilă Horia,Posteucă,Ion Tolescu,N.Răvaru); nr 10-11 anul III(Apr.-Sept.1953)din ÎNŞIR'TE MARGARITE,dela Rio de Janeiro,publicaţie,care,în ciuda analfabetului director plagiar,I.G.DIMITRIU,se salvează, prezentându-se onorabil,cu câţiva din colaboratorii dela"Vers"; nr 2,anul III,din CUGET ROMÂNESC dela Buenos Aires,unde directorul,profesorul universitar GĂZDARU,publică al treilea capitol din fundamentalul studiu relativ la "Contribuţia Românilor la progresul cultural al Slavilor",iar N.I.HERESCU scrie despre"Adevăratul chip al lui Tudor Vladimirescu"şi I.N.MANZATTI povesteşte,cum numai dânsul ştie să povestească,despre"frumoasa mea cu ochii verzi"."Paginile alese din scriitorii români"sunt un model al genului(se republică,între altele,delicioasa"Bestie modernă" a lui Topârceanu); nr 2-3 şi 4-5,anul III,din CĂMINUL,dela Sâo Paulo,în Brazilia,cu preocupări mai modeste,dar decent reprezentate; nr 10,anul VII(Oct.1953)din LUMINA,revistă lunară de literatură şi cultură dela Vârşeţ,în Jugoslavia,al cărei redactor responsabil este Mihai AVRAMESCU,preţioasă mai ales pentru ştirile despre activitatea comunităţii româneşti din Banatul jugoslav.

* Reapărută,cu nr 9 din anul III(Dec.1953),ROMÂNIA VIITOARE dela Paris, "organ al tineretului naţional-ţărănist în exil",continuă să demonstreze în mod exemplar că nu este nimic mai pernicios,şi penibil în acelaş timp,decât inteligenţa,care câtorva dintre redactori nu li se poate contesta,pusă în serviciul unei cauze greşite.Citind unele din contribuţiile bune ale acestui număr,ai impresia că logica,foarte adeseori acută,este aplicată la un domeniu al himericului,al inexistentului(şi se vorbeşte într'adevăr de.. Comitetul Naţional,de nimeni recunoscut,în afară de membrii săi,gras plătiţi),cam ca în nuvelele lui Kafka,unde,dacă se acceptă strâmbătatea şi absurdul punctului de plecare,totul decurge apoi la perfecţie: numai că trebue să admiţi dintru început,ca în"Metamorfoza",transformarea bietului funcţionar într'un vierme.Lucru posibil în artă,dar cu totul nelalocul lui în politică.Mai ar fi de relevat a-istorismul dogmatismului feroce al"democraţilor"noştri,care rămân ataşaţi unor mituri -chiar după ce acestea au dovedit din belşug că şi-au trăit traiul-, cu un fanatism,probabil interesat(dacă e adevărată povestea burselor..),pe lângă care acela,prezumat,al legionarilor este glumă.

Noi am avut curajul criticii,nu ne-am sfiit să ne dăm,cum se spune,în public,recunoscându-ne greşelile; dela tinerii,care scriu în revista din Paris, nu am aflat,odată,un cuvânt de deplorare pentru crimele comise de regimul partidar chiar înainte de dictatura paranoicului Carol Lupescu,pentru scandalurile şi corupţia vieţii publice,documentate şi arhidocumentate.

O observaţie finală,de detaliu: când despre"Le Monde"se vorbeşte ca despre"cel mai serios ziar politic francez" -şi fondurile şi inspiraţia se ştie de unde vin,o ştiu şi redactorii publicaţiei ţărăniste-, e natural ca"Amintirile în uniformă" ale lui Mihai Niculescu să fie considerate drept"prima carte bună despre campania noastră în Rusia".A citit d-l BURILIANU,dacă nu altceva,măcar"scrisorile de răsboi"publicate în"Gândirea",înainte de a emite o părere atât de tranşantă? În cazul dânsului,pentru a-i defini frăzăria,nimic mai potrivit decât"gogomăniile clocite pe malurile Senei",de care pomenea cândva Eminescu.-

* A reapărut deasemenea DACIA,nr 13,anul VIII(aşa că Bire,nemaifiind"cea mai veche publicaţie românească românească în refugiu",rămâne,hotărît,cea mai proastă: un primat îl conservă..),tot la Rio de Janeiro,sub conducerea d-lui Faust BRADESCU: desbate probleme legionare,descotorosită,după câte se pare,de influenţa negativă a simismului.

* Ne place să mai semnalămxxxx acum îmbunătăţirea progresivă a ROMÂNIEI

MUNCITOARE dela Paris,care şi-a asigurat printre colaboratori pe d-nii Ga-
fencu,N.I.Herescu şi Virgil Ierunca; UNIREA,dela Cleveland,pe care am uitat
s'o amintim printre revistele publicate în acel oraş(şi părintele profesor
Tailliez,cititor prea atent al"Vetrei",ne-a tras de urechi,pe bună dreptate);
bogatul CALENDAR NAŢIONAL-ILUSTRAT al Românilor Americani pe anul 1954,pu-
blicat de ziarul"America",almanah cu de toate,aşa cum se cuvine unei lucrări
de acest gen; şi LE SYNDICALISTE EXILÉ,organ lunar al Centrului internaţio-
nal al sindicaliştilor liberi în exil,acum în al V-lea an,care apare la Pa-
ris şi care a început să ni se trimită: o întreagă pagină,în nr din Martie
1954,este dedicată"pâinii amare a muncitorilor români".

* Am mai primit: dela părintele ZĂPARŢAN,din Salzburg,"Cântările Sfintei Liturghii"de I.Popescu-Pasărea,retipărite în"Colecţia Cântarea Pribegiei" (şi este o minunată idee,pentru care trebue să mulţumim strădaniei editorului),iar dela părintele CADARU,din Germania,o serie de reproduceri după Icoana Maicii Domnului dela Radna-Arad,cu textul unei rugăciuni către Sfânta Fecioară,"ocrotitoarea României",şi notele unui imn marian.

* Intre publicaţiile noi: FRĂŢIA ORTODOXĂ,supliment european al"Soliei", anul I,nr 1,Martie 1954,condusă de d-l D.C.AMZĂR cu priceperea obişnuită,aducând un"Cuvânt" al episcopului VALERIAN,care"întinde o mână de frate tuturora"(şi"rânzoşilor"dela"Vatra"?); VOCEA LIBERTĂŢII,anul I,nr 1,2,3,"organ al refugiaţilor din România",care a început să apară la Atena,în limbile greacă şi română,sub direcţia d-lor Basile H.MOUSSOU şi D.G.PETROPOULIADIS, dela 1 Ianuarie(numai că noi,văzând titlul"Vocea libertăţii",ne-am gândit imediat că autorităţile greceşti au permis în fine o gazetă pentru Armânii noştri din Grecia,supuşi unei sălbatice persecuţii şi desnaţionalizări); şi ROMANIA,care apare,tipărită,în Italia,şi despre care nu putem spune decât că este indispensabilă la Roma,unde refugiaţii noştri nu sunt organizaţi în niciun fel şi propaganda comunistă pângăreşte numele ţării.

Noilor publicaţii - semn neîndoios de vitalitate românească - le urăm, cu modestie,succesul"Vetrei"!

Adrian Popa

STAMPE

Riduz. 50% riferim. Art. 36
convenz. Post. parag. 3 e 4

Mr N. DIANU
5, Laure Surville
PARIS 15 - FRANCIA

VATRA
Via C. Morin
ROMA (Italia)